

Žďárské

noviny

Březen / 2025
XXXII

PATROL®

- poplachové zabezpečovací systémy
- elektrické požární systémy
- kamerové systémy
- komunikační datové sítě
- projekce, montáž, servis a revize

INFO LINE 602 56 56 56

www.patrol.cz

ALARM SYSTEM

Začínají zkoušky na pašijové hry

Velikonoční příběh umučení a zmrtvýchvstání Ježíše Krista se uskuteční v úterý 15. dubna ve 20 hodin ve Žďáře nad Sázavou.

První zkouška na sídlišti Libušín ve Žďáře nad Sázavou se uskuteční v neděli 23. března v 15.30 hodin.

Lidé se mohou přidat a zahrát si v příběhu starém přes dva tisíce let především role osob v davu a vojáky.

Díky účasti v pašijové hře prožijí postní a velikonoční dobu jinak, než jste byli doposud zvyklí. —zt—

Sejdou se varhaníci

Setkání varhaníků ze žďárského děkanství pořádá ve středu 26. března Římskokatolická farnost Nové Město na Moravě v kostele sv. Kunhuty. Začne v 17 hodin mši svatou. Od 18 do 20 hodin se uskuteční společné sezení na faře. Setkání nabídne výměnu zkušeností, prostor k diskusi a dotazům. Děkanské setkání pomocníků u oltáře se koná v Radostinské Svatce. —zt—

JAKO Z LADOVÝCH OBRAZKŮ. Klouzačka pod Zelenou horou přináší dětem mnoho radosti. Některé se vozí na takzvaných pekáčích, jiné upřednostňují kalhoty. Na zledovatělém kopci to jede jako po másle. **Foto: Antonín Zvěřina**

Rekonstrukce ulice přinese problémy

Úprava ulice Vysocká ve Žďáře začne v březnu a skončí v příštím roce.

■ Antonín Zvěřina

Tolerance, to bylo hlavní motto debaty okolo rekonstrukce ulice Vysocká ve Žďáře nad Sázavou. Beseda se uskutečnila v zasedací místnosti městského úřadu v pondělí 17. února odpoledne. Zájem byl velký, ale sednout si mohl každý, i když někteří účastníci postávali.

Moderování se ujala mluvčí Blanka Sobolová, která představila přítomné zástupce všech dotčených organizací a vyzvala přítomné, aby si diskuzní příspěvky ponechali až po prezentaci. K zapamatování jim měly posloužit i papírky a tužky. Setkání bylo možné sledovat na Facebooku a možnost dotazů měli i tito lidé.

„Rekonstrukce ulice Vysocké si vyžádá přes 80 milionů korun a jedná se o jednu z největších investic v rámci města. Podílet se na ní bude nejen město, ale také Svazek vodovody a kanalizace Žďársko a Krajská správa a údrž-

ba silnic Vysočiny,“ naznačil v úvodu starosta Martin Mrkos.

Netajil, že se bude jednat o složitou stavbu. Nastínil, že se jedná o dlouhou ulici se spoustou odboček a je také velice úzká. Jedná se také o nové zasítování, chodníky, zeleň či mobiliář.

„Chtěl bych vás poprosit o velkou trpělivost, shovívavost. Na té zakázce pracovalo velké množství lidí. Jsou to odborníci, ale jako každá stavba bude přinášet určité krizové situace, záležitosti, které se budou řešit až na místě, na ty tady dnes nebudeme znát odpověď. Věřím, že až vše skončí,

budete mít na desítky let klid,“ zdůraznil Mrkos.

Mírné zdržení

Zakázka za 83 milionů korun měla začít již loni. Jeden z neúspěšných žadatelů ve výběrovém řízení se obrátil na Úřad pro hospodářskou soutěž, zda byly dodrženy všechny zadávací podmínky. Ten rozhodl až 10. října minulého roku, že vše bylo v pořádku. Radnice vybrala na zhotovení žďárskou firmu, která se zavázala rekonstrukci provést ve dvou letech, letos a v roce příštím. (Pokračování na str. 4)

VODASERVIS
DODAVATEL ČERPADEL
&
ÚPRAVEN PITNÉ VODY
Jamská 2362/53
591 01 Žďár nad Sázavou
www.vodaservis.cz

VP radon
měření a vyhodnocení radonu
Měření radonu
v půdě a místnostech
Květná 1030/13
Žďár nad Sázavou
tel./fax: 566 628 232
mobil: 603 486 822
e-mail: vp-radon@vp-radon.cz
www.vp-radon.cz
z11-vprZ

WinFAS
EKONOMICKÝ SOFTWARE
pořádáme školení
daň z příjmu
2025
více na straně 2

ODBORNÁ APLIKACE
KONTAKTNÍCH ČOČEK
VYŠETŘENÍ A STANOVENÍ OČNÍ VADY,
URČENÍ TYPU KONTAKTNÍCH ČOČEK,
ČIŠTĚNÍ A PÉČE O ČOČKY, PŘÍSLUŠENSTVÍ
OPTIK
LÁLAJ
WWW.OPTIKLATAL.CZ

Kluziště je vyhledávanou zábavou

KLUIŽIŠTĚ na Farských humnech mohou využít zájemci i o jarních prázdninách. Foto: Antonín Zvěřina

Venkovní kluziště mohou obyvatelé Žďaru nad Sázavou navštívit na Farských humnech. Kluziště je vyrobeno ze syntetického materiálu, díky němuž je možné bruslit za každého počasí. Zájemci mohou využít plochu o rozměrech 10 x 20 metrů a najednou se na kluziště vejde až 35 lidí. Za bruslení se neplatí.

Mluvčí radnice Blanka Sobolová doplnila, že kluziště bude v parku Farská humna i po dobu jarních prázdnin od pondělí 3. do neděle 9. března. Kluziště vlastní město, provoz zajišťuje Sportis. U kluziště je k dispozici zázemí pro přezutí a odložení věcí, součástí je i osvětlení a hudba.

„Kluziště vlastnime druhou sezonu, loni bylo na náměstí, letos se přesunulo do parku, kde pravděpodobně najde své stanoviště i na další rok, protože se těšilo oblibě návštěvníků. Umělý led je pomalejší, ale není na něm zima, je stále k dispozici bez ohledu na počasí a zdarma. Je výborný na první krůčky na bruslích,“ informovala Blanka Sobolová.

–zt–

Více přestupků, hlavně v dopravě

Počet přestupků ve Žďáře nad Sázavou v roce 2024 oproti loňsku vzrostl, nejčastěji v dopravě a veřejném pořádku. Kritickým měsícem bývá duben nebo prázdninové měsíce.

■ Aneta Skořepová

Ve Žďáře nad Sázavou vzrostl v roce 2024 počet přestupků oproti předchozímu roku. Strážníci městské policie nejčastěji řešili přestupky v oblasti silničního provozu, parkování vozidel a veřejného pořádku.

Nejkritičtější měsícem pro dopravní přestupky je duben. „Jelikož se v tomto měsíci čistí veřejné komunikace, řidiči mají problém sledovat dopravní značky s upozorněním o zákazu stání v době blokového čištění. Dalšími kritickými obdobími jsou pak prázdninové měsíce, letní dovolené anebo konec roku,“ popisuje při bilancování minulého roku zástupce vedoucího městské policie Žďar nad Sázavou Luboš Skřivánek.

„Prevence těchto přestupků spočívá zejména v tom, že hlídky městské policie opakovaně provádějí kontroly daných problémových míst a lokalit,“ uvádí Skřivánek.

Za rok 2024 vzrostl dle údajů městské policie i počet výjezdů a zásahů souvisejících se sociálně problematickými osobami a lidmi bez domova.

Největší nasazení zažívají strážníci při kulturních a sportovních akcích konaných na veřejných prostranstvích. Mezi ně patří například pouť, dračí loď, otevřená zahrada, festivaly nebo silvestrovské oslavy s ohňostrojem.

Po celý rok se ve Žďáře nad Sázavou opakovaně řeší problémy spojené s konzumací alkoholu na veřejnosti. Město však nemá vlastní záchrannou stanici, a proto musí strážníci převážet zadržené do nejbližší stanice v Jihlavě.

„Největší komplikací je to, že pokud jede hlídka na záchrannou stanici do Jihlavy, opouští de facto katastr města někdy na dvě až tři hodiny,“ vysvětluje Skřivánek.

Jak dále uvádí, Městská policie Žďar nad Sázavou splnila za rok 2024 své naplánované cíle, s výjimkou nábory nových strážníků, jejichž potřebný počet se zatím nepodařilo doplnit.

Na letošní rok má městská policie v plánu mimo jiné intenzivnější dohled nad veřejným pořádkem, zaměření na dopravní a parkovací situaci ve městě, modernizaci kamerového systému, pokračování v preventivních programech a navýšení počtu pěších obchůzek.

„Právě pěší obchůzková činnost je v rámci činnosti městské policie vnímána většinou jako jedna z nejdůležitějších,“ dodává Luboš Skřivánek.

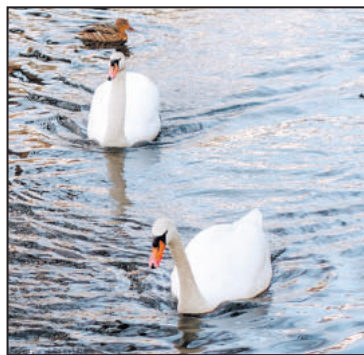
Strážníci chytali labutě a krávy

Městská policie v první polovině února nezahálela a doporučila i likvidaci potkanů.

■ Antonín Zvěřina

Že práce městské policie je opravdu rozmanitá, o tom všechny přesvědčí případy z úst žďárského vedoucího městské policie Martina Kunce. Ve dvou případech zasahovali strážníci v ulici Husově a 1. máje. Z řeky Sázavy se vydaly na procházku labutě. „Podařilo se nám je umístit zpět na řeku,“ pochvaloval si Kunc.

Během dvou dnů přijala městská policie tři oznámení na pohyb krav mezi Budčí a Novým Veselím. Byť se už nejedná o rajón strážníků, opět to byla práce i pro ně. Krávy se pohybovaly poblíž silnice první třídy a hrozilo, že se vydají i na ni. Místo zajistili městští strážníci ve spolupráci se státní policií a díky kontaktu na majitele mu zavolali ten a přijal takové opatření, aby se krávy poblíž silnice již nevykytovaly.

LABUTĚ si klidně plavou po řece Sázavě, ale občas se vydají na prohlídku centra města. Foto: Antonín Zvěřina

Začátkem února v noční době se ozval na tísňovou linku domovník z jednoho bytového domu ve Žďáře nad Sázavou 3. Ten žádal o radu, jak postupovat, když mu po chodbě pobíhá potkan. Strážníci mu poradili, že je nutné informovat deratizační firmu, která se problematikou zabývá.

Strážníci řešili i případ opilé ženy se psem v ulici Jihlavská. Žena nadýchala zhruba 3,5 promile. Ženu vyšetřil lékař a putovala na záchytku do Jihlavy. Pes našel útočiště ve služebním kotci. Vyzvedli si jej kontaktovaní příbuzní oné ženy. Zdraví se týkal i další případ ze středy 5. února, nikoli alkoholu. Na přechodu pro chodce upadla osoba. Strážníci jí poskytli první pomoc a předali rychlé záchranné službě. Ukázalo se, že pán má alergický záchvat.

Zranění na hlavě

Ke zranění muže došlo v sobotu 8. února, kdy spolu s lékařem zasahovala městská policie u vlakového nádraží. Senior ve věku asi 80 let upadl a způsobil si zranění na hlavě. Byl značně dezorientovaný a nebyl schopen ani říct svoji totožnost.

Nedokázal ani říct, kde bydlí. Nakonec se podařilo z jeho slov vysledovat bydliště, tam jeho paní nebyla, strážníci kontaktovali dceru, které sdělili, že pán skončil v novoměstské nemocnici, aby se o něj rodina nestrachovala.

Předtím ve středu 5. února v dopoledních hodinách městská policie obdržela sdělení, že se v řece nachází osobní vozidlo. Na místě strážníci zjistili, že je to pravda. Co se to stalo? Paní, která má v blízkosti řeky garáž, vozidlo za pomoci vlastní síly tlačila z garáže. Pokoušela se ho následně zabrzdit, to se nepodařilo a auto spadlo částečně do vody. Naštěstí nedošlo k úniku žádných kapalin.

„Hasiči automobil vytáhli, vše dobře dopadlo, pouze paní byla z nehody mírně otřesená,“ konstatoval Kunc.

V dalším případě městskou policii kontaktoval obyvatel města ohledně nepořádku u kontejnerů, kde jiný obyvatel odložil odpad mimo nádoby k tomu určené. Strážníkům se podařilo osobu zjistit, ta se k přčinu doznala, vše vyřešilo příkazní řízení, tedy pokuta na místě.

O pomoc požádal odbor sociální městského úřadu, kdy se na chodbě pohybovala starší žena se zdravotní indispozicí. „Hlídka vyrazila na místo, byla tam i rychlá záchranná služba, kdy paní odmítala jejich službu. Strážníci s ní navázali slovní kontakt a paní přesvědčili, aby ošetření podstoupila, a ta s posádkou záchranné služby odjela. Hlídka obdržela poděkování od sociálního odboru za kvalitně odvedenou práci,“ potěšilo Kunce.

Zabouchl si klíče

Další případ se stal v úterý 11. února na Klafaru v odpoledních hodinách v ulici Drátenická, kde hlídka prováděla hlídkovou činnost. Strážníci pozorovali malého chlapce, který se tam pohyboval bez cíle a hlídce sdělil, že měl jít na trénink a zabouchl si doma klíče. Hocha vzala hlídka do vozidla a podařilo se jí kontaktovat rodiče, a ti si dítě převzali. I tady zaznělo z úst rodičů poděkování. Vedoucí Kunc obdržel díky i písemně.

Jiný případ se stal ve středu 12. února, kdy městskou policii kontaktoval z Domu s pečovatelskou službou. Volali, protože se jim nedařilo zavřít jedno z oken. Hlídka vyjela na místo a okno zavřela.

WinFAS SOFTWARE s.r.o.

Přihlášky a více informací na adrese
SKOLENI.WINFAS.CZ

pořádáme školení

DAŇ Z PŘÍJMŮ PRÁVNICKÝCH OSOB

Lektor: RNDr. Beránek Petr   **Termín:** 13.3.2025

Místo: Dům dětí a mládeže, Žďar nad Sázavou

Seminář probírající základní oblasti daně z příjmu právnických osob, zaměřený na aktuální změny a obecně problémové oblasti. Vychází hlavně z praktických poznatků s problémy daňových poplatníků a výsledků kontrol finančními orgány a naznačuje cesty k předcházení těchto problémů.

Kontakt: skoleni@winfas.cz, tel.: 731 150 655

Pořádá: WinFAS software s.r.o.

Zasedání projednalo patnáct bodů

Jednání zastupitelů trvalo necelé dvě hodiny, schválili všechny body.

■ Antonín Zvěřina

Zasedání zastupitelstva města Žďár nad Sázavou, v pořadí jednadvacáté, se konalo ve čtvrtek 6. února od 16 hodin tradičně ve velké zasedací místnosti městského úřadu a trvalo necelé dvě hodiny. Na jednání se dostavilo 23 zastupitelů, tudíž bylo usnášeníschopné.

Omluvila se Romana Bělohávková a pozdější příchod avizovali Vladimír Novotný a Jaromír Brychta. Z ředitelů příspěvkových organizací se omluvili Dominika Paulová, Martina Sedláková a Miroslav Kadlec, pozdější příchod nahlásili Jan Ptáček, nový ředitel Střediska volného času, a Bohumila Počtová.

Zastupitelé nejprve schválili patnáct bodů jednání. Prvním bodem bylo Vyhodnocení programu Obnova kulturních památek a obnova architektonicky cenných staveb. Vysvětlila jej Zuzana Vostrejšová z odboru stavebního a územního plánování.

„Předložený materiál řeší vyhodnocení dotačního programu. Dotaci pro čtyři subjekty schválila rada města. Zastupitelstvo má za úkol projednat žádost Římskokatolické farnosti Žďár nad Sázavou II. na obnovu okenních a dveřních výplní poutního kostela sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře. Dotace činí půl milionu korun,“ vysvětlila.

Podklady stejné

Jan Mokříš se pozastavil nad tím, že se jedná o poměrně velkou částku, a podklady se mu zdály být nedostačné. Vostrejšová odpověděla, že podklady jsou stejné jako v minulých letech, omluvila se, že z pracovních důvodů podrobnější materiál nestihla zpracovat.

Vyzvala Mokříše, pokud chce vidět fotografie, jsou k dispozici. Mrkos požádal, aby příště fotografie byly součástí předloženého materiálu. Pro návrh se vyslovili všichni přítomní zastupitelé.

Bod číslo dvě se týkal předložení podnětu k prošetření sporu Havlíkem Janem mezi městem a zastupitelem Janem Havlíkem škodní komisí. Mrkos vzal na sebe, aby zastupitelé jej pověřili prošetřením celé věci. Havlík se ohradil, že něco takového může učinit rada města. Po změně usnesení bod zastupitelé schválili.

Jednání pokračovalo bodem tři souhlasem, který obsahoval nákup bytů s plánovanou podporou IROP. Ten okomentoval vedoucí odboru Jan Prokop.

„Měli jsme za úkol zeptat se některých majitelů bytů, zda je neodprodat městu. Na základě seznamu jsme s kolegy z odboru připravili návrh na odkup čtyř bytů. Jeden majitel z návrhu odstoupil, zbyly tedy tři byty. Rádi bychom se seznamem, který obsahuje 19 bytů, pracovali i v budoucnu a odkup dalších předložili na dalších jednáních,“ naznačil Prokop.

Starosta Mrkos upozornil, že cena

ZASTUPITELÉ také diskutovali o pohřbívání na hřbitově v Jamské ulici.

Foto: Antonín Zvěřina

musí vždy korespondovat se znaleckým posudkem. Proto se další body jednání dotknou pouze dvou bytů. Nákup podpořil Havlík, který ocenil cenu bytu a přijatelné nájemné pro obyvatele. Bod zastupitelé odhlasovali.

Bod číslo čtyři se dotkl schválení založení a členství ve spolku IT Neškola zaměřeného na inovativní vzdělávání v oblasti IT ve spolupráci s Krajem Vysočina a Vysokou školou polytechnickou Jihlava. Tomáš Pleva poukázal, že spolek bude vzdělávat podle zájmu jednotlivých firem.

Podobné principy fungují v zahraničí i v tuzemsku. Prostory nabídné město a později do tří let po úpravě zázemí dojde k přesunu na Střední průmyslovou školu. Kraj vnímá, že město hodlá průmysl dlouhodobě rozvíjet. Pleva zdůraznil, že členství se nedotkne rozpočtu města.

Přínos pro město

Město bude mít ve spolku zástupce. Josef Klement uvedl, že něco takového není radno odkládat, a proto vítá urychlené zřízení školení, které bude přínosem pro město. Radek Zlesák potvrdil, že provozní prostory upraví kraj svými náklady ve výši zhruba milion korun.

Bod pět se týkal směny pozemků mezi městem a soukromou společností za účelem realizace příjezdové komunikace k pozemkům v lokalitě Průmyslová zóna Jihlavská. Zastupitelé bod schválili.

Body šest a osm spolu souvisely, zastupitelé kladně rozhodovali o nabytí nemovitosti za účelem rozšíření bytového fondu města z vlastnictví fyzických osob. Na nákup listopadové zastupitelstvo odsouhlasilo 30 milionů korun. Dotace z Integrovaného regionálního operačního programu pokryje 70 procent nákladů. Město vlastní necelých 500 bytů v takzvaných svobodárnách a v Domech s pečovatelskou službou.

Obdrželo 19 nabídek. První byt v ulici Kopečná odkoupí za čtyři miliony korun a jedná se o byt

3 + kk, jenž má 70 metrů čtverečních. U druhého bytu v ulici Nádražní 2 + 1 a o rozloze 56 metrů čtverečních částka zní 2,8 milionů korun. Oba byty má město ihned k dispozici, tak tomu bude i v budoucnu. Byty poslouží lidem v bytové nouzi.

U bodu sedm požadoval majitel cenu 3,5 milionu korun, ale znalecký posudek ho ohodnotil na 2,8 milionu korun. Zastupitelé proto odkup neodsouhlasili. Na tiskové konferenci žďárský starosta připomněl, že město připravuje výstavbu dvou bytových domů.

Bod číslo devět se týkal dodatku číslo jedna ke kupní smlouvě na soubor staveb Zahrad Vysočina. Ty město odkoupilo již dříve a nacházely se na pozemku města. Změna se týkala pouze čísel parcel a nikdo z přítomných zastupitelů s tím neměl problém.

Smlouva o vypořádání závazků, tak se jmenoval bod deset, který se týkal smluv uzavřených dříve za účelem prodeje pozemků a nemovitostí. Bod byl schválen.

Od smlouvy odstoupil

Dohoda o ukončení platnosti a účinnosti smlouvy na odkup soukromým majitelem, tak se nazýval bod jedenáct. Soukromá osoba navrhla smlouvu na odkup ukončit kvůli rodinným problémům. Město hodlá nemovitost opět k prodeji nabídnout. Bod se setkal s podporou.

V bodě dvanáct se jednalo o návrh prodloužení čerpání příspěvku. Příspěvkové organizace Sociální služby města nevyčerpal celý rok 2024. Bylo to z toho důvodu, že odvody od zdravotních pojišťoven byly vyšší, než předpokládaly. Návrh umožnil dočerpat příspěvek v roce 2025 a následně o stejnou částku snížit provozní příspěvek města na rok 2025, tedy zhruba o milion korun. Zastupitelé neměli námitky.

Rozpočtové opatření v bodě třináct navyšuje výdaje o 128 milionů korun. Jde o převod nevyčerpaných

peněz z roku 2024 na akce, které se v předchozím roce neuskutečnily, a město je provede v roce letošním. Finanční výbor jednomyslně doporučil rozpočtové opatření schválit, což se následně stalo.

Předposlední bod zněl Udělení ocenění města Žďár nad Sázavou a představil ho Petr Sedlák. Připomněl, že 20. ledna zasedal výbor, který se touto záležitostí zabývá. Doplnil, že v letošním roce byl podán pouze jeden návrh, udělení ceny Evě Haňkové, rozené Neugebauerové, za šíření dobrého jména města Žďár nad Sázavou. Výbor se jednomyslně usnesl toto ocenění udělit.

Děvčátko ze známky

Eva Haňková Neugebauerová je většinou obyvatel Žďár nad Sázavou známá jako děvčátko ze známky. V roce 1928, kdy jí byly tři roky, ji na žďárském náměstí vzal do náručí prezident Tomáš Garrigue Masaryk. Tehdy vznikla fotografie, podle které grafik a rytec Bohumil Heinz upravil podklad pro poštovní známku z roku 1938 s Masarykem s jeho citátem: Měj úctu k duši dítěte.

Paní Haňková s manželem v roce 1950 emigrovali do Německa a odtud o rok později do USA. Neztrácela zájem o svou rodnou zemi, jezdila na debaty do české školy Tomáše Garrigua Masaryka v Chicagu.

Na návštěvu do České republiky zavítala několikrát po roce 1989. S manželem inženýrem Ladislavem Haňkou se podílela na založení Nadace Evy Haňkové v roce 2000, z jejichž prostředků je každoročně vypláceno studentské stipendium nejlepšímu studentovi žďárského Gymnázia.

Tato škola zároveň uděluje cenu Nadace Evy Haňkové, rozené Neugebauerové, stříbrný americký půldolar s portrétem J. F. Kennedyho z daru pana Haňky s pamětním listem. Mrkos následně ocenil práci výboru. Předkladatel Pavel Sedlák doplnil, že Eva Haňková se narodila 20. května 1925, za necelého čtvrt roku oslaví sté narozeniny. Zastupitelé jednomyslně návrh podpořili.

Na tiskové konferenci zaznělo, že udělení se uskuteční v červnu při příležitosti Dnů Žďáru. Místostarosta Hedvičák netajil, že se o tom ještě bude jednat vzhledem k tomu, že oceněná se v květnu dožije sta let.

Posledním, patnáctým bodem jednání zastupitelstva, se stal bod Různé. Starosta Martin Mrkos v úvodu přítomné pozval na další jednání zastupitelstva, které se uskuteční 20. března v 16 hodin. Následně se diskutující dotkli pohřbívání na městském pohřebišti v Jamské ulici.

„Provedla se tam mikrodrenáž, která měla vést pod hroby a zajistit odvodnění, ale jílovitá vrstva, která je v místě, vodu k drenáži nepropustí,“ poukázal mimo jiné Zdeněk Navrátil.

Jaroslav Hedvičák naznačil, že v místě se uskutečňuje hydrologický průzkum, a podle něj až potom to bude téma na diskuzi. Po bodu Různé starosta Martin Mrkos jednání ukončil.

Rekonstrukce ulice přinese problémy

(Dokončení ze str. 1)

Od pondělí 17. března bude na ulici zastaven provoz od ulice Wonkova pro ulici Vnitřní včetně křižovatky. Druhá část ulice projde úpravami v roce 2027. V místě o kontaktech na jednotlivé pracovníky bude informovat billboard. O všem dostanou obyvatelé informace i dopisem. Chybět nebudou na webu města.

Silnice se rozšíří na 6,5 metru. Chodníky zůstanou stávající. Práce začnou výkopy a skončí úpravou povrchů. Další řečník doplnil, že nejprve se pokácí stromy. Následně se budou frézovat povrchy a zhruba od 24. března začnou vlastní výkopové práce. Součástí se stane vybudování velké retenční nádrže na dešťovou vodu.

Přístup pro pěší do objektů bude zachován, u automobilů to ovšem nepůjde. V době besedy se objížděné trasy včetně hromadné dopravy řešily. Bylo zdůrazněno, že všechny firmy, které se tam budou pohybovat, budou chránit zdraví svých pracovníků, ale i veřejnosti.

„Chtěl bych vás požádat, abyste respektovali všechna bezpečnostní opatření. Nesnažte se dostat do blízkosti výkopů, třeba za účelem fotografování. Respektujte veškerá oplocení, tabulky, nepřibližujte se ke strojům a obcházejte je v bezpečné vzdálenosti. Opakují, respektujte všechny pokyny,“ zaznělo v dalším příspěvku.

Objížděné trasy budou vyznačeny, a vždy je potřeba pamatovat na přednost pro vozidla integrovaného záchranného systému. Uzavřená část ulice neumožní každodenní příjezd k objektu. Také zastávky hromadné dopravy se přesunou na nová označená místa. Semaforey také začnou autobusy preferovat. Poté nastal čas pro dotazy.

Objížděné trasy

První dotaz se týkal městské hromadné dopravy, zastávek, což vyžadovalo přesnou znalost poměrů v okolí ulice Vysocká. Odpověď zněla, že navrhované objížděné trasy i zastávky jsou řešením možného, lze se na problém ještě podívat.

Další dotaz zněl, kdy v ulici skončí výkopové práce a s kým se má řidič domlouvat, když přijede do ulice v deset hodin večer. Odpověď, pokud budou místa označená zábrany, nikdo se dál s autem nedostane. Většina objektů ale bude přístupná z druhé strany. Pro parkování si majitel musí najít vhodné místo.

Jako možná plocha se jeví ta u zimního stadionu. V lokalitě jsou velice úzké ulice, a kdo přijede okolo desáté hodiny večer, pro něj bude parkování složité. V místě vybudovat parkoviště nelze.

Další dotaz upozornil, že u zimního stadionu se koná každoročně na parkovišti pouť, zda není možné někde vyznačit parkoviště pro konkrétní vozidla. Odpověď, některé navrhované změny v parkování neodsouhlasila státní policie. Zákon říká, že v ulici musí zůstat pruh vozovky o šířce šest metrů volný.

Další dotaz se týkal odvozu odpadů, kdy tyto náležitosti zajistí firma, která se rekonstrukcí bude zabývat. Obyvatelé ulice by si měli svoje

LIDÉ na veřejné besedě kladli hodně dotazů a vždy se dozvěděli odpovědi.

Foto: Antonín Zvěřina

nádoby označit nejlépe číslem svého domu.

Na zeleni ne

Tázající navrhl, aby město umožnilo parkování na zelených plochách poblíž ulice Vysocká. To se nesetkalo s pochopením, parkování na zelených plochách neumožňuje zákon a kompetentní lidé varovali, aby tak lidé nečinili. Určitě by se to nesetkalo s pochopením u státní policie. Starosta Mrkos požádal řidiče, aby parkovali tak, aby tam projelo hasičské auto. Nikdo nemůže zaručit, že se v místě nic nestane.

Pokud jde o rekonstrukci plynovodu, plynoměry se budou umísťovat venku v budkách vždy po dohodě s majitelem nemovitosti. K zastavení plynu dojde dvakrát, při realizaci vlastního plynového potrubí v ulici a při budování přípojek. Podobně to bude u elektrických přípojek. Vždy se bude jednat o domluvu.

Ohleduplnost bude vyžadovat zejména od řidičů i přítomnost mateřské školy v ulici. Opět zazněl požadavek na parkování na zelených plochách a opět zazněla stejná odpověď, ne. Další otázka se týkala informací, které město a všichni zainteresovaní slíbili nejvyšší možnou míru.

Radnice určitě bude zveřejňovat vše na svých webových stránkách včetně kontaktních čísel. To bylo i tématem dalšího dotazu doplněným, že v jejich domě bydlí osoba s postižením. Tázající byl ujištěn, že pohyb bude po domluvě této osobě umožněn.

Měření rychlosti v ulici Vysocká po dokončení rekonstrukce radnice nepředpokládá, budou se tam instalovat kamerové body pro městskou policii, přechody zůstanou zachované ve stávající podobě. Dotaz zněl, jak to bude s dešťovou a splaškovou vodou.

Odpověď, v horní části potečou v jednom potrubí, ve spodní části se rozdělí do jednotlivých kanalizací. Další tázající se ptal, zda se po dokončení Vysocké ulice počítá s úpravami ve Studentské ulici.

Odpověď, počítá, bohužel se pozdržela ze zmiňovaných důvodů. Současná realizace obou ulic by přivodila další komplikace, proto se rekonstrukce plánuje po dokončení ulice Vysocká. Ve Studentské ulici se ovšem dotkne také inženýrských sítí.

Sníží se výška

Sníží se výška vozovky v ulici, další otázka, odpověď, ano, o několik centimetrů. Co se stane s parkováním po dokončení rekonstrukce ulice Vysocká. Odpověď určitě nikoho nepotěšila, z důvodu minimálního průřezu po vozovce o šířce šest metrů to možné nebude. Každý si musí zajistit parkování u svého objektu mimo silnici a chodník.

Kabelová televize bude v ulici k dispozici. Další přítomný navrhl, aby město na svých stránkách zřídilo odkaz, kde budou všechny informace k dispozici. To starosta Mrkos považoval za dobrý nápad a něco takového slíbil. Každý týden se také uskuteční kontrolní dny, kde budou veškeré informace k dispozici.

Další tázající se optala, zda místo laviček před mateřskou školou nebude lepší tam zřídit parkování. Žďárský starosta v tom neviděl problém,

upozornil, že po ulici se pohybuje mnoho starších osob a ty odpočinkové místo vítají.

Další přítomný navrhl v místě posílit stanoviště sdílených kol. Mrkos odpověděl, že město hledá dodavatele a určitě s vybraným tuto možnost projedná. Další dotaz, jak to bude se zimní údržbou chodníků. Vše souvisí s ukázněností parkujících.

Provozovatel restaurace se zeptal za všechny firmy v ulici, zda se doprava bude řešit individuálně. Dostalo se mu potvrzení, že ano, i když uzavření určitých úseků se provádějící firmy nevyhnou.

U zimního stadionu se koná každý rok pouť, ta sice přinese další problémy s parkováním, ale trvat budou pouze zhruba deset dnů. Další diskutující by přece jen přivítal v ulici měření rychlosti. Přivítal by i více přechodů. Mrkos odpověděl, že přechody zůstanou zachované, a pokud si to obyvatelé budou přát, úsekové měření rychlosti není problém.

Zhruba po 90 minutách veřejná debata skončila. Přinesla množství dotazů, které se zřejmě objeví i během rekonstrukce. Pak vše bude záležet na komunikaci a toleranci všech dotčených.

VRTANÉ STUDNY

Tomáš Pecka

Tel.: 777 624 862, Na Vyhlídce 1368, 588 13 Polná

e-mail: studny.pecka@email.cz, www.vrtanestudnypecka.cz

NA PRAMENY SPODNÍ VODY

GARANTOVANÉ MNOŽSTVÍ min. 2000 l/24 h.

- kompletní legislativa
- vyhledání pramene • vyvrtání

- vypažení PVC-u (atest na pitnou vodu)
- čerpací zkouška • poradenský servis

NA POŽÁDÁNÍ DODÁME:

- kompletní rozvod vody až do domu

ODVEDENÍ DÍLA "od A až do Z"

ŽÁDNÉ PLATBY PŘEDEM

j03-13D

Bezpečí pro vaše rekreační objekty

TOKOZ®
Chraň si svůj svět!
UZ 220+/PRO

GAMA 40

UZ 240+/PRO

Sleva na prodejně
-15%
ve Žďáru nad Sázavou

Akce platí od 1. 3. do 30. 4. 2025

NÁPOVEDA: ALAH, ARI, ATON, DAMA, MURAT, OTT, ROL	ZASCHÝ OČNÍ VÝMEŠEK	HODNĚ	KÓD RUMUN- SKÉHO LEU	FILIPÍNSKÁ ŘEKA	NAPO- LEONU MARŠÁL A SVAGR	BO!	VERTI- KÁLNĚ	ZNAMENÍ ZVĚRO- KRUHU	KUŇ (BÁSNICKY)	CITO- SLOVCE LÍZNUTÍ	VÍLA Z ČESKÉHO KRESLENEHO SERIALU	MLÁDĚ KRÁVY	BO!	RŽÁT	VZOREC OXIDU HLINATÉHO	VĚHLASNÁ UMĚLKYNĚ	STÁT V USA	STŘE- DOVÉKY NÁJEZDNÍK
ZNAČKA ŽÁROVEK						VYZVAT K SEJITÍ Č. HEREC (LUBOŠ)							ROVNAT DO ŘÁDY					
PRVNÍ DÍL TAJENKY													ZN. ČESKÉ KOSMETIKY SPORTOVNÍ LOD					
ZNAČKA FOTO- APARÁTU								REZERVOVAT NIGERIJSKÉ SÍDLO										
CITO- SLOVCE BOLESTI			NOHA (VULGÁRNĚ) DÁVAT PŘÍKAZY						ÚSKOČNÝ ČIN NÁZEV ZNAČ- KY DUSÍKU					VÝRAZ POCHOPENÍ PODFUK				
PSYCHO- TROPNÍ LÁTKA				MALÝ TOLAR USAZENINA								ANGLICKY "MAPA"			ANGLICKY "NEBO" NEUŠLAPAT			
MRAVO- KÁRCE					ČÁSTEČNÁ TMA (ŘÍDCE)							NEJVYŠŠÍ EGYPTSKÝ BŮH					DRUHÝ DÍL TAJENKY	ČESKÝ PŘÁVNÍK 19. STOL.
TRUTNOVSKÝ PODNIK														SKLADIŠTĚ				
BO!	HORSKÝ CELEK	ŘÍMSKÝ "49" JM. ZPĚVAČ- KY CSAKOVÉ												UZENINA				
RUSKÝ VOJENSKÝ LETOUN				DANĚK (ZOOLO- GICKY)										OŠATTI				
SVOBODNÝ SLECHTICKÝ STATEK														LISTNÁČ				VOJENSKÉ ZÁZEMÍ
NOČNÍ PTÁK														BO!	ZÁKLADNÍ ČÍSLOVKA NÁRODNÍ SHROMÁŽDĚNÍ			
SLOVENSKY "JINAM"														NEOBLE- CENÝ				
BUNÍČINA														ZPŮSOB				

Jdeme do toho s Vámi, BO... (viz tajenka)
BO!
REALITY & FINANCE

Mgr. Monika Krátká

 Právník a realitní odBOrník
s 13letou praxí v oBOru

603 935 883
monika.kratka@boreality.cz

boreality.cz

Žďárské střepiny píchnuté do minulosti

Vychází kniha, která zaujme každého, kdo zažil dobu nedávno minulou.

■ Petr Klukan

Vzpomínky na dobu komunistického režimu. Tak by se dala nazvat kniha *Žďárské střepiny* složená z dvacíti textů V. B. Homolky (*1956), který byl několik let žďárským oficiálním kronikářem. Vždy se zajímal o kulturu, historii, politiku.

Texty původně ve zkrácené formě vycházely na pokračování v městském *Žďárském zpravodaji* (2024), poté se je ale rozhodl vydat celé, včetně dobových fotografií, vzpomínek editora knihy Vladimíra Trojánka a výpisků z osobních kronik Františka Mokrého, asi nejdůležitějšího písmáka a znalce města.

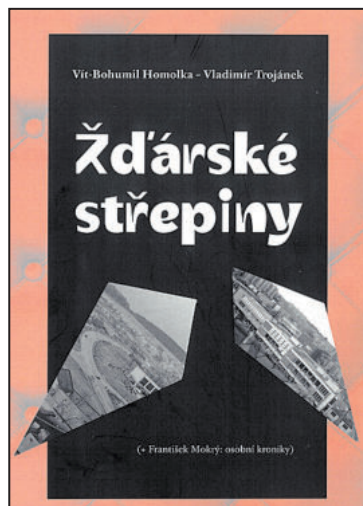
Jak editor píše v úvodu knihy, v posledních desetiletích se zvyšuje snaha postavit proti tzv. velkým dějinám ty malé. Tedy zaznamenat historii míst, sídel, spolků... zachycují se také osobní výpovědi pamětníků. To vše je uplatněno v knize *Žďárské střepiny*.

V jednotlivých Homolkových kapi-

tolách se dočteme nejen o sídlišti Stalingrad, restauracích a hospodách ve Žďáře, Klubu g, akci Norbert ale třeba i o koncertu pro Arménii, kterou postihlo v roce 1988 velké zemětřesení. Ten koncert nakonec povolený nebyl a autor podrobně s výčty jmen, dopisů a reakcí popisuje, co se tehdy stalo, že nesměl být uskutečněn a jak jej „museli“ řešit až na nejvyšších místech.

Také zde najdeme výčet nezávislých hnutí a sdružení, která naleptávala normalizátorům ten jediný správný pohled na kulturu i celé společenské dění.

Pamětníkům se při čtení *Žďárských střepin* vybaví předlistopadová doba se všemi absurditami, které přinášela. Tak, jak je to zde popsáno, to vypadalo v každém okrese, v každém větším městě. Žďárský má tu výhodu, že si někdo dal tu práci, sedl a vše sepsal. Před námi leží dokument, který může být pro některé obžalobou, pro jiného vzpomínkou, pro dalšího prvním vhlédnutím do komunisty hlídaného společenského života nejen na

Vít Bohumil Homolka, Vladimír Trojáněk: *Žďárské střepiny* (vydal V.B. Homolka, Žďár n. S., 2024, 168 stran)

sklonku osmdesátých let minulého století.

Knihy je doplněna ukázkami z osobních kronik F. Mokrého. V nich se dozvíme spoustu informací a zajímavostí, včetně toho, kdy

ve Žďáře nastala katastrofa s pitnou vodou, kdy se oběsil ve svém bytě bývalý obchodník Karel Láznicka, kdy zemřel Ing. Ernst Gottwald, jenž vypracoval projekt Žďárských strojů a po obvinění ze špionáže byl uvězněn, kdy nastalo velké zdražení, zvláště masa... Svou kroniku pak Mokřý doplňuje i o svůj vlastní pohled na řadu zapsaných událostí.

Ukázka:

Atomová Mihule...

Bylo opravdu zvláštní shodou náhod, že se se měste postrádajícím rodáký (všichni Žďáři jsou vlastně rodáký z Nového Města na Moravě, kde je pro Žďár spádová nemocnice a porodnice), zrovna v čase znovu nastolované nesvobody, zvaném normalizace, sešlo tolik zapálených patriotů, milovníků umění a literatury. Oni nechtěli jen trpně přijímat tu normalizační šed, která jim byla nabízena, oni chtěli mj. také nezávisle tvořit, svobodně dýchat. Přesně v Magorově (Jirousové duchu: Oni mají svoji kulturu, my taky!

Výstava nabízí středověké hrátky

Expozice v žďárském muzeu nabídla vernisáž dětem, které využily možnost vyzkoušet si hry.

■ Antonín Zvěřina

Také si rádi hrajete? Ať už je vám, pět, deset, dvacet, čtyřicet nebo osmdesát let? Kdo by si rád nehrál i v pokročilém věku. O dětech nemluvě. To nabízí expozice v Regionálním muzeu Tvrz ve Žďáře nad Sázavou.

Výstava Svět středověkých her spojuje představení různých forem středověké zábavy v podobě originálních archeologických nálezů, dobových vyobrazení a návrhů k jednotlivým hrám s interaktivními prvky, kde si návštěvníci mohou hry předků osobně vyzkoušet.

Nejedná se tedy jen o výstavu vzdělávací, kde se návštěvníci seznámí s dvorskými slavnostmi, lovem, turnaji šlechty a stolními, hazardními i venku provozovanými lidovými hrami, ale především o výstavu hravou, kde si zájemci zahrají kostky, mlýn, kuželky, kuličky, roztočí si káču, zastřílí si z kuše, projdou se na chůdách, rozeznají žaltář nebo se na chvíli stanou rytířem na turnaji.

Putovní výstavu připravilo Muzeum Vysočiny v Jihlavě. Regionální muzeum Tvrz ve Žďáře nabídlo v pondělí 3. února výstavu dětem, kdy se konala její vernisáž. Ale dospělí tam samozřejmě mohli také.

Děti se povětšinou rozeběhly si hrát, a tak výklad Kateřiny Těsnohlídkové zajímal jen několik dospělých. Ale děti také nechybí, budme spravedliví. V úvodu se přítomní též dozvídají, že nejen hrami živ je člověk, a proto se všichni mohou v mezipatrí občerstvit. Kateřina Těsnohlídková se zaměřuje zejména na

DĚTSKÁ vernisáž sdružila do jednoho šiku děti i dospělé.

Foto: Antonín Zvěřina

předměty ve vitrínách, jedná se o drobnosti z různých míst Vysočiny, ale i mimo ni.

„Vystavené předměty jsou vzácné, protože v archeologických výzkumech se najdou třeba dva tři kousky. Muzea si často tyto předměty vystavují ve stálých expozicích a my jsme shromáždili předměty, aby představily reprezentativní vzorek středověkých her a hraček,“ nastiňuje průvodkyně v úvodu.

Doplňuje, že vystavované věci zapůjčilo jihlavské muzeum, nálezy pocházejí z Třebíče a některé přímo ze Žďáru, ale třeba i z Ledče nad Sázavou.

Volný čas

Těsnohlídková zdůrazňuje, že volný čas, jak ho známe dnes, byl lidem ve středověku neznámý. Většina lidí si ale myslí, že jen pracovali na polích či v jiných oborech. Nebyla to pravda. Nesmělo se pracovat o svátcích a také o nedělích. Během roku bylo 50 až 70 dnů, kdy lidé měli volno.

Přecházíme k první vitríně, kdy nám průvodkyně vysvětluje, že se dochovávají předměty hliněné, něco málo kostěných a velice málo dřevěných. Prohlédneme si pištálky zapůjčené z Brna a figurky, které mohly spíš symbolizovat náboženství.

„Vidíme drobné torzo Venuše z Jih-

lavy a panáčka, který třeba mohl sedět na koníkovi. Častou hrou ve středověku byly vrhcáby, které zde máme vyobrazené,“ vysvětluje průvodkyně.

Poměrně časté nálezy jsou kuličky, skleněné, hliněné. Hrály se hry ovčinec, dáma či šachy. Ty se s podobnými pravidly hrají dodnes. Dochovaly se kostky, u karet je to problém, byly z pergamenu nebo papíru a mnoho jich poškodil neúprosný zub času.

Kostky se vyráběly z kostí, zachovávají stejné pořadí čísel dodnes. Už ve středověku ovšem lidé při kostkách podváděli, v jedničce navrtali otvor a dali tam olůvko, aby pořád padala šestka.

Další vitrínka nabízí pouze dětské hračky a jde zejména o figurky koníků, Těsnohlídková ukazuje torzo nalezené ve starém Žďáru. Ze stejného období, z poloviny 13. století, pochází i koník z Brna.

Zespolu mají otvor pro vodící tyčku. Mladší koníci z 15. století mají často díрку vepředu a dával se tam dřevce, aby se s nimi daly hrát rytířské souboje a turnaje. Na konících z pozdější doby často seděl i jezdec.

Pěkná lodička

Chlapečci měli koníky, holčičky měly panenky. Velice pěkným exponátem je lodička z Veselí nad Moravou, kde se kvůli vhodným podmínkám podařilo najít spoustu předmětů z organických materiálů. Z Brna do Žďáru doputoval dřevěný mečík. Dětské hračky doplňují miniaturní nádobky. Prohlédneme si i hrací kameny nebo předzvěst dnešních kuželek.

„Na samostatnou výstavu by byla dvorská zábava, lov a turnaje, což jsme tady jen zmínili. Vidíme ostruhy a máme zde i zapůjčené brnění,“ naznačuje Těsnohlídková.

Vysvětluje, že výstava se začala v muzeu chystat již na podzim loňského roku. První taková se konala v jihlavském muzeu před zhruba sedmi lety, kdy vznikly jednotlivé informační panely a ukázky her. Ty jsou i na žďárské výstavě.

Za nejnáročnější považuje vypůjčování jednotlivých exponátů zejména po administrativní stránce. Výstava je neobyčejně populární a už ji mohli navštívit lidé na několika místech. A Žďár určitě není konečná. Ale každá má svá specifika.

A průvodkyně zdůrazňuje, že mnoho středověkých her se dochovalo dodnes třeba v pozměněných pravidlech. Třeba plánek mlýna je k vidění na hradě Sádek nedaleko Třebíče na schodišti.

Kateřina Těsnohlídková, to jméno v nás samozřejmě okamžitě vyvolává pojem Liška Bystrouška, vánoční strom republiky a jméno spisovatele Rudolfa Těsnohlídky. Kateřina upozorňuje, že jméno vyvolává, ale všichni Těsnohlídkové v České republice jsou příbuzní, takže ta příbuznost tam určitě bude.

Že jste se nedozvěděli všechno? Stačí málo, vydat se do Regionálního muzea Tvrz a vše si doplnit. Na děti tam čekají hry. V kvízu stačí zodpovědět několik otázek a vyplnit příslušný hádací formulář.

Jaké otázky? Tak třeba jak se nazývá historické období, ve kterém rytíři bojovali na turnajích a lidé hráli hry, které si dnes můžeme připomenout na výstavě? Nebo co používá rozhodčí, aby zahájil nebo ukončil hru?

Nevíte? Není nic snazšího než si výstavu prohlédnout a na všechny otázky najdete odpověď. Takže ještě jedna otázka, jak se jmenuje středověká hra podobná dnešnímu fotbalu, při které hráči soupeří o míč?

Rodiče mají zájem o družiny

Všechny čtyři žďárské základní školy oslovila radnice, zda rodiče nemají zájem o fungování družiny i o letních prázdninách. Město nabídlo dva termíny, první od 14. do 25. července a od 11. do 22. srpna. Druhá varianta nabízí termín od 1. července do 1. srpna. Zájem určí, zda rodiče o takovou službu stojí, a se školami pak bude vedení města jednat o podmínkách.

Mluví Blanka Sobolová uvedla, že se jedná o děti z prvního stupně. Cena za týden pobytu činí 500 korun

a 105 korun za jedno jídlo. Každá škola by zabezpečila týden provozu, jídlo by vařila jídelna na 4. základní škole Švermova. Sobolová přiznala, že se radnice inspirovala i v okolních městech a praxe je různorodá.

„Jedná se o pomoc rodičům a potřebujeme zjistit, kolika dětí by se to týkalo. Pak by se domlouvaly podrobnosti. Podobné režimy fungují v mateřských školách. Pokud jde o základní školy, jedná se o pilotní program, kdy radnice zaznamenala ze strany rodičů zájem,“ doplnila Blanka Sobolová. –zt–

Pozvánka na 4. ZŠ Základní škola Žďár nad Sázavou, Švermova 4

Vás zve dne 20. března 2025
na Den otevřených dveří v obou budovách ZŠ

- ❖ dopoledne můžete navštívit vyučovací hodiny na 1. stupni ZŠ Švermova i ZŠ Zámek
- ❖ pro budoucí prvňáčky bude připravené zábavné odpoledne
- ❖ od 14 hodin bude zajímavý program v odborných učebnách, tělocvičnách, dílnách, kuchyňce, bufetu, družině a ve všech třídách včetně zámecké školy.

Dne 27. března 2025 ve 14 hodin zveme žáky pátého ročníku ZŠ k přijímací zkoušce do matematické třídy. Přihlášky jsou na stránkách školy.

Dne 4. a 5. dubna 2025 zveme k „pohádkovému“ zápisu do prvních tříd na obou budovách Švermova i Zámek.

Za vedení školy Ing. Dominika Paulová, MBA, ředitelka školy

z03-zsZ

POZVÁNKA NA DVOJKU

Základní škola Žďár nad Sázavou, Komenského 2

zve na následující akce:

10. 3. 2025 v 15:00 – informační schůzka pro budoucí prvňáčky a jejich rodiče (prohlídka tříd 1. stupně a prostor školy; info o výuce v prvních třídách a k zápisu)

24. 3. 2025 v 15:00 – Klub rodičů, dětí a učitelů pro budoucí prvňáčky (KRDU)

4. a 5. 4. 2025 – zveme k zápisu dětí do prvních tříd

22. 4. 2025 – přijímací zkoušky do třídy s rozšířeným vyučováním informatiky a VT pro žáky pátých ročníků, přihlášky a informace na webových stránkách školy, možnost domluvit si individuální návštěvu

www.2zsodar.cz

Dvojka ZŠ Žďár

[dvojka_zs_zdar](https://www.instagram.com/dvojka_zs_zdar)

z03-zsZ

Neuvěřitelný úspěch studentů 4.C oboru Elektrotechnika

Ve dnech 22.-23.11.2024 se konala na brněnském výstavišti soutěž CzechSkills. Jedná se o odbornou profesní soutěž studentů ve věku 17 – 22 let. Soutěžilo se ve 12 kategoriích a vítězové jednotlivých kategorií postupují na EuroSkills, kde budou reprezentovat Českou republiku. Soutěž je zastřešená Hospodářskou komorou, Ministerstvem školství a průmyslu. Heslem soutěže je: „Jde nám o to, aby um a dovednost měly budoucnost“.

SPŠ Žďár nad Sázavou měla v soutěži dva týmy ze 4.C, obor Elektrotechnika. Studenti soutěžili v kategorii Mechatronika a Průmysl 4.0, do které se kvalifikovali soutěží „automatizace na školách“ pořádanou firmou Festo.

Složení týmů:

■ pro kategorii Mechatronika - Ondřej Klimeš a Tomáš Vejlupek

■ pro kategorii Průmysl 4.0 - Zbyněk Dobiáš a Matyáš Pazour

Soutěž byla rozložena do dvou dnů, kdy v každé kategorii studenti dostali specifické zadání a museli si v omezeném čase poradit a daný úkol vyřešit. Následovalo průběžné hodnocení odvedené práce odbornou komisí a soutěž pokračovala dalším blokem. Studenti museli aplikovat znalosti a vědomosti získané z výuky. Jednalo se především o znalosti z robotiky, automatizace, programování a elektro-

techniky. Museli dané vědomosti správně aplikovat a zvládnout pracovat pod tlakem, volit kroky tak, aby týmovou práci zvládli danou problematiku v požadovaném čase. V každé kategorii byly tři týmy a ty se popraly o vítězství. Odměna byla velice lákavá, a to reprezentace České republiky v dané kategorii a porovnání sil s dalšími evropskými týmy.

Naším týmu se podařilo v daných kategoriích zvítězit a tím se kvalifikovat na EuroSkills 2025 v Herningu v Dánsku.

Studentům děkujeme za jejich přístup, rozhodnutí, práci nad rámec běžné výuky a vzornou reprezentaci školy a přejeme jim hodně štěstí při reprezentaci České republiky.

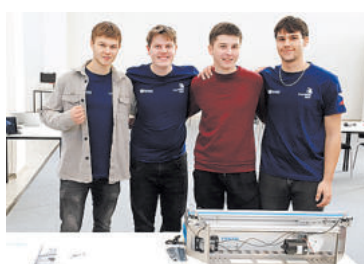
Odkaz na video ze soutěže CzechSkills:

<https://youtu.be/zF1MeeG-hBI>

Odkaz na informace o EuroSkills:

[EuroSkills 2025 – czechskills.cz](https://euroskills.cz)

(Tomáš Jindra, Radek Sejtka)

Mráz a sníh koledníky neodradily, Tříkrálová sbírka byla rekordní

Koledníci měli ztížené podmínky, přesto jim Tříkrálové sbírka přináší radost.

■ Antonín Zvěřina

Tříkrálová sbírka v okrese Žďár nad Sázavou je u konce. Obětavé koledování Tří králů vyneslo pro služby Oblastní charity 5.339.989 korun. Tento zatím nejvyšší výtěžek sbírky na Žďársku se ukrýval v 607 zapečetěných kasičkách. Dalších více než 125 tisíc korun bylo ke konci ledna zasláno pomocí online platby a bezhotovostních darů.

I přes sníh a mráz, který po oba koledovací víkendy panoval, se v letošním roce do terénu vydalo více než 2500 obětavých koledníků. Někteří už koledují dlouhou řádku let, pro jiné to byla premiéra. A nakonec byli všichni spokojení, i přes náročnější počasí.

„Během tříkrálového víkendu mi volala vedoucí skupinky s tím, že se omlouvají, ale že asi nedochodí slíbený úsek, protože je jim velká zima. Poslala jsem je tedy zahrát na faru, odkud vycházeli. Tato skupinka se nakonec do terénu vrátila a svůj úsek poctivě dochodila. A proč? Malí králové prostě moc chtěli koledovat dál,“ vzpomíná s velkou vděčností koordinátorka sbírky Veronika Dobrovolná.

„Děkuji všem králům a královnám, bez kterých by sbírka nebyla možná. Děkuji za váš čas a obětavé koledování v jakémkoli počasí. Jste úžasní, králové. Děkuji i všem dárcům. Bez vašeho přijetí a finančních darů by sbírka nemohla pomáhat všem našim klientům,“ dodává.

Do královského koledování se zapojili i pracovníci Charity a klienti obou denní stacionářů Nesa a

TŘI KRÁLOVÉ navštívili společně s velbloudem také žďárskou Mateřskou školu Sluníčko.

Foto: Antonín Zvěřina

Rosa. Navštívili městské úřady, školy, spolupracující organizace. Kromě nich byli do ulic vysláni také studenti Středního odborného učiliště Bělisko v Novém Městě na Moravě a studenti Biskupského gymnázia, aby měli možnost přispět lidé, které Tří králové nenavštíví.

O své zážitky z letošní Tříkrálové sbírky se s námi podělila i paní Ludmila, která dělá tříkrálovou asistentku už více jak dvacet let.

„Většina lidí už na nás netrpělivě čeká. Jsou rádi za návštěvu, dožadují se nápisu požehnanou křídou. Na mnohých je vidět, že peníze do pokladničky dávají s láskou. Pro koledníky mají nachystané balíčky nebo jinou odměnu. Mnohdy i malé pohoštění, které přijde vhod obzvláště v nepříznivém počasí. Malí králové se těší na vykoledovanou odměnu. Postupně se učí, že pravou

radost přináší i něco jiného, mimo jiné třeba i setkání s milými lidmi. Velmi mě těší, že z malých králů nám postupně rostou vedoucí skupinek a že pro mnohé se sbírka stává tradicí jako pro mě,“ svěruje se paní Ludmila.

Věnované finanční prostředky využije žďárská Charita především na rozvoj terénních služeb, aby péče mohla být dostupná všem potřebným, kteří si přejí zůstat v domácím prostředí. Domácí hospic Barborka bude podpořen nákupem kompenzačních pomůcek, které usnadní péči o pacienty.

Část prostředků bude využita na zajištění svozu klientů s mentálním a kombinovaným postižením do stacionářů. V denním stacionáři Nesa bude pokračovat další etapa úprav zahrady, aby ji klienti mohli lépe využívat.

Z výtěžku se také nakoupí materiální pomoc pro sociálně slabé, kterým Charita pomáhá prostřednictvím služby Charitní záchrané sítě. V neposlední řadě finanční podpora umožní pokračovat v systematické práci dobrovolnického centra Kambala.

Na závěr přidala svoje poděkování také ředitelka Oblastní charity Žďár nad Sázavou Jana Zelená: „Srdečně děkuji všem, kteří se zapojili do letošní Tříkrálové sbírky – naší koordinátorce Veronice a všem pomocníkům v městech a obcích našeho regionu, našim skvělým koledníkům i štedrým dárcům. Díky vaší obětavosti a podpoře můžeme i nadále pokračovat v pomoci potřebným a zároveň udržovat tuto krásnou tradici solidarity a naděje. Vaše účast v Tříkrálové sbírce je pro nás velkou inspirací a důkazem, že společně můžeme měnit svět k lepšímu, děkuji vám.“

Kemp přivítá návštěvníky novou recepcí

Novou recepci plánuje postavit u kempu na břehu Pílské nádrže město Žďár nad Sázavou. S dokončením počítá do konce června. Akce si vyžádá zhruba 3,3 milionu korun a město na výstavbu získalo dotaci ve výši téměř milion korun z ministerstva pro místní rozvoj.

„Funkci recepcce nyní plní starý novinový stánek. Ten už nedělá kempu patřičnou reputaci. O autokemp registrujeme stále větší zájem a toto považujeme za jeden z kroků, jak autokempink ještě více zatraktivnit,“ informoval místostarosta Jaroslav Hedvičák. U nové recepcce návštěvníci využijí odpočinkovou terasu s vyhlídkou na nádrž a místo pro zaparkování kol a kolo-běžek.

Sezona u Pílské nádrže začíná v květnu a vloni kemp navštívilo více než deset tisíc osob. Do míst přijíždějí například důchodci a místo si natolik oblíbili, že tam často tráví celé léto. Spousta lidí se tam každoročně vrací.

Nad recepcí vyrostlo vloni servisní místo pro karavany. Lidé tam mohou

STARÁ recepcce z novinového stánku v Autokempinku Pilák zmizí a nahradí ji nová.

Foto: Antonín Zvěřina

vypustit odpadní vodu, načerpat novou a dobít elektřinu. V kempu mají návštěvníci k dispozici nové dětské hřiště, které město také vybu-

dovalo v loňském roce.

Blízko kempu lze navštívit zámek a poutní areál Zelená hora s kostelem svatého Jana Nepomuckého.

Ten patří mezi památky UNESCO. Zajímavá místa nabízí i centrum Žďáru.

-zt-

Pokřtili knihu o Klubu výtvarných umělců Horácka

V poslední únorový týden se v Galerii Stará radnice ve Žďáře uskutečnil křest knihy *Klub výtvarných umělců Horácka*. O vzniku spolku, jeho působení v regionu a o jeho členech.

„Slovo úvodem napsal starosta města Martin Mrkos, předmluvu napsal Josef Chalupa, knihu jsme věnovali všem příznivcům a podporovatelům a jmenovitě Janu Dočekalovi, neúnavnému glosátorovi výtvarného života regionu, který provází náš Klub od počátku jeho existence,“ sdělil nám spoluautor knihy Oskar Brůža.

Jak uvedl, jedná se o reprezentativní bilanční publikaci. Při shánění financí je zklamal Kraj Vysočina, „který vypsal výběrové řízení, ale prostředků tam dal málo a my jsme neuspěli“.

Text publikace sepsal se dvou třetin on, zbytek pak společně s Janou Zabloudilovou. Na textu spolupracovala i Monika Voseková a z organizace Kultura Žďár Jarka Harvanková.

Současně se křtem díla byla zahájena výstava prací členů KVVH. Ta je ke zhlédnutí do 30. března v úterý až pátek od 10 do 12 hod a od 14 do 17 hod, v sobotu a v neděli od 14 do 17 hodin.

-pk-

SANTINI TOUR
cestovní kancelář

Santini tour informuje

CHORVATSKO 2025

- ❖ Luxus s odjezdem ze Žďáru nad Sázavou
- ❖ **NABÍDKA KATALOG 2025**
- ❖ Nabízíme kompletně vybavené apartmány v Chorvatsku
- ❖ **Hotely se stravováním – u apartmánu lze dokoupit stravu**
- ❖ vlastní doprava i komplexní cestovní pojištění

SANTINI TOUR
Veselská 8/13
591 01, Žďár nad Sázavou
tel.: 603 733 985
e-mail: santini@santinitour.cz
www.santinitour.cz

Parkování v nemocnici zpoplatnili

Po ukončení testovací verze nového závorového systému přistoupila Nemocnice Nové Město na Moravě k opětovnému zpoplatnění parkování v areálu nemocnice.

„Vjezd a výjezd do a z areálu nemocnice je plně řízený závorovým systémem a parkování v areálu nemocnice je nyní znovu zpoplatněno,“ potvrdila Andrea Kramářová z technického úseku novoměstské nemocnice.

Vjezd soukromých vozidel je vzhledem k počtu parkovacích míst v areálu nemocnice povolený pouze omezeně. Je určen zejména pro bezprostřední vystoupení a nastoupení pacientů, kterým jejich zdravotní stav nedovoluje překonat vzdálenost od

parkoviště u nemocnice.

Parkování v areálu je sice zpoplatněno, prvních 30 minut stání v areálu nemocnice je ale zdarma. Každá započatá hodina po bezplatném limitu pak vyjde na 20 korun. „Platit lze v hotovosti i kartou, platební terminál je při pravé straně poslední budovy nemocnice (garáže sanitek) těsně před závorami a výjezdem z areálu,“ upřesnila Kramářová.

Po zaplacení musí řidič najet opět na levou stranu komunikace, pro výjezd z nemocnice je určena pouze levá záhora. Pravá slouží pro výjezd sanitek a vozidel záchranné služby. Pro výjezd pak použije řidič stejný lístek, který mu byl vydán při vjezdu.

V celém areálu nemocnice se musí řidiči řídit pravidlem pravé ruky. Zároveň je také nutné dbát z důvodu stavby zvýšené opatrnosti. U staveniště se pohybují dělníci i vozidla vjíždějící na stavbu a vyjíždějící z ní.

Vzhledem k tomu, že v areálu nemocnice je pouze omezený počet parkovacích míst, žádáme návštěvníky, aby parkovali pouze na místech k tomuto účelu vyhrazených. Vozidla odstavená na místech nevyhrazených k parkování překáží sanitním a zásobovacím vozům a narušují bezproblémový chod nemocnice. Řidiči vozidel mohou být za takovýto prohršek pokutováni.

-tz-

📍 u brněnského výstaviště

ZÁBAVNÍ VĚDECKÝ PARK VIDA!

VIDA!

29.–30. 3 Speciální program
s elektronovým mikroskopem

12. 4 VIDA! Cirkus je věda

24. 4 VIDA! After Dark: Beauty 18+

CHYTRÁ ZÁBAVA PRO VŠECHNY

z03-vidaZ
www.vida.cz

Středověk byl plný her

Lidé měli na hry dostatek času, středověk nebyl obdobím temna.

■ Antonín Zvěřina

Svět středověkých her, tak se jmenovala přednáška, kterou prezentoval Mgr. Aleš Hoch, Ph. D., z Muzea Vysočiny v Jihlavě v Regionálním muzeu Tvrz ve Žďáře nad Sázavou v rámci výstavy Svět středověkých her. Ta potrvá v muzeu do konce dubna.

V úvodu přenášející upozorňuje, že středověk si mnozí představují jako dobu temna. Není to pravda. Středověk ohraničuje 12. až 16. století, což neznamená, že by si tehdy lidé nehráli. Z této doby ale mají archeologové méně nálezů.

Ti hry rozdělují na hry deskové, hazardní, pohybové či bojové. Nejstarší objevy her pocházejí z doby bronzové. Nejstarší plánky hry mlýn pochází z Egypta z doby asi 1500 před Kristem. Další nálezy pocházejí z Blízkého Východu či Indie.

V antice byly rozšířené kostky, vrhcáby, petanque, ta byla doporučována starším lidem jako pohybová hra. Oblíbené byly karty. Objevují se tam i náznaky dnešních sportů, hokeje, tenisu.

„Dnes se některé hry vrací, jako jsou souboje v klecích, ale ty opravdu nemají s antickými či středověkými souboji nic společného,“ uvádí Hoch jako nadsázku. Připomíná, že z počátku 16. století beletrie z Francie připomíná mnoho her, kdy archeologové v této oblasti tápou.

„Středověký člověk měl fůru volna. Lidé měli zakázáno pracovat v neděli a o církevních svátcích, kterých bylo zhruba padesát,“ říká Hoch. Což znamená, že měli volna stejně jako my v současnosti včetně dovolených.

Církev samozřejmě v tyto dny zábavu zakazovala, což lidé často porušovali. Lidé zažívali trhy, korunovace, vjezdy panovníků. Výroční trhy se konaly třeba dvakrát do roka a byla to velká událost.

Hry hazardní

„Spousta her, které my dneska hrajeme pro zábavu, byly hry hazardní, kdy se hrálo o peníze. Střediskem zábavy byly krčmy, ale i veřejná prostranství, náměstí, ulice. Mnoho věcí z této doby se dochovalo v Třebíči při archeologickém výzkumu při rekonstrukci centrálního Karlova náměstí,“ vysvětluje Hoch.

Doplňuje, že se tam objevila dokonce i rozehraná hra. Na promítacím plátně ukazuje hry zachycené dobovými malíři. Z nich je patrné, že se lidé dobře bavili i ve středověku. Ty přinášeli i různí kejklíři.

Archeolog se dostává ke hrám deskovým. Ty byly ve středověku velice populární a rozšířené ve všech vrstvách obyvatelstva. Privilegované byly šachy a částečně vrhcáby. Šachy samozřejmě vyžadovaly přemýšlení, taktiku. Vrhcáby byly hazardní hra, a například mlýn se setkával s kritikou pro svou jednoduchost.

Hoch ukazuje rytinu, kdy šlechta hraje šachy, nižší vrstva vrhcáby a dvě opice mlýn. Což jasně dokazuje rozvrstvení her. V sousedních zemích Německu a Polsku je doložena hra ovčinec, u nás se zatím náznaky objevit nepodařilo, což neznamená, že se tady ve středověku nehrál.

Hoch přiznává, že u deskových her se často používaly pro podklad organické materiály, které snadno podléhaly zkáze.

„Nejstarší u nás dochovaná desková hra pochází z 12. století z Olomouce,“ poukazuje Hoch. Vysvětluje, že hra mlýn měla několik variant, ta nejjednodušší byla určená dětem. Hoch upozornil na jednu zvláštnost, která koresponduje s pohádkou Pyšná princezna. Ve Francii byly hry perzekvovány, v sousedním Španělsku tolerovány. Stačilo přejít Pyreneje a hráč mohl popustit uzdu své vášni.

Vrhcáby se u nás již nehrály, ve Francii či Anglii ano. Stačí si vzpomenout na film Četník ze Saint Tropez, kde se hlavní hrdinové zmiňují o hře tric trac, následovníku vrhcáb. První zmínka u nás o této hře pochází z poloviny 14. století.

ARCHEOLOG Aleš Hoch ukazuje některé předměty ze středověku.

Foto: Antonín Zvěřina

Vrhcáby čelily stejně jako kostky mnoha zákazům jako hra hazardní. Doložené je to z vizitace pražského arcijáhna z 80. let 14. století. Objevil fary a tam proti hráčům brojil. Bylo to nutné, jeden kněz dokonce prohrál povoz i s koňmi.

Ke hře se používala zpravidla dvoudílná rozvírací deska s dvaceti čtyřmi vyznačenými trojúhelníkovými poli, třicet kulatých hracích kamenů ve dvou barvách a nejméně dvě kostky. Hoch poznamenal, že hrací kameny jsou poměrně časté archeologické nálezy, ale není jednoduché určit, ke které hře patří. Další perlička, lidé si ve středověku stěžovali v Praze na opata, který měl v klášteře nálevnu a hernu.

Úprava plánu

Původ šachů se přisuzuje Indii v šestém století. O století později se dostávají do Persie, následně do severní Afriky a pravděpodobně s arabskými výboji do Evropy. Během tohoto období došlo k úpravě hracího plánu.

Původní jednobarevnou desku nahradila šachovnice dvoubarevná a například z lodě se stal válečný vůz a později věž. K ustálení pravidel a figur došlo okolo roku 1500. V českých zemích se datují do jedenáctého století za panování Vratislava II., který dostal šachy vyrobené z alabastru.

Nejznámější dílo o šachu pochází z druhého pololetí čtrnáctého století od Tomáše Štítného ze Štítného. Publikace nese název Knížky o šašiech, alegorický pohled na společnost. Hoch ukazuje figurky ze Škotska z mrožoviny.

Archeolog přechází k hazardním hrám, kdy středověk neznal čistě hazardní hry jako současnost. Prvky hazardu a sázek se přidávaly ke standardním hrám a zábavě. Nejvíce jsou spojovány se hrou v kostky, kartami, hrou v koule či kuželkami. Například Karel IV. zakázal hazardní hry hrát aspoň o Vánocích, ale těch zákazů bylo víc.

Kostky byly velice oblíbené pro jednoduchost, snadnou dostupnost a dynamiku. Vyráběly se původně z kostí, proto kostky. Hra se opravdu dočkala mnoho zákazů a restrikcí. Hře holdovali příslušníci všech společenských vrstev.

Restrikce pocházely zejména od církve, angažoval se Arnošt z Pardubic či Jan Rokycana. Ten brojil proti tomu, aby kněží hráčům žehnali, aby měli při hře štěstí. Z obav o velké ztráty na majetku a páchání násilné trestné činnosti stíhaly tuto hru zákazy a pokutami i městské rady, například opakovaně jihlavská. V Brně zakázali v roce 1243 obehřávat víc, než byla cena šatů.

Ve městech se výrobě kostek mohli věnovat kostkaři. Kostky nabízely mnoho možností her a často se při nich podvádělo. A opět jedna perlička.

ka. Matyáš Korvín, když chtěl táhnout do Čech, došly mu peníze.

Nemohl si najmout žoldnéře, a když viděl, že šlechta hraje kostky o peníze, přidal se k nim a o všechno je obral. Díky tomu se mohl vydat na výpravu a vypálit například Třebíč. Vida, za co všechno kostky mohou.

Pokud jde o podvody, ty jsou zaznamenány už u Etrusků sedm století před našim letopočtem. Příhoda ševce, který s manželkou usedl v krčmě, je toho důkazem. Krčmář jej vyzval, aby si zahrál, byť jej žena varovala. I později, kdy krčmář vytáhl upravené kostky. Švec se nechal obrát o vše a teprve pak dal ženě za pravdu. Kostky byly velice malé, do centimetru, v krčmách bylo přítomí, není divu, že se podvodům dařilo.

Velká obliba

Karty pravděpodobně pochází z Asie, z Číny či Korey, přes arabské země se ve čtrnáctém století dostaly do Evropy. Rychle získaly oblibu zejména jako hazardní hra, čelily též mnoha zákazům.

Původní orientální karty simulovaly bitvu dvou králů a podle toho byly jednotlivé karty označeny. Kule, srdce, listy, žaludy dali hře Němci, piky, kříže a káry Francie. Zpočátku se vyráběly z vícevrstnatého papíru, později se tiskly. Rub býval bez potisku, což se využívalo k podvádění. Od 16. století se to mění.

Původní počet zahrnoval 52 až 60 listů, v Itálii se snížil na 36 a později na 32. Z listiny z roku 1356 arcibiskup Arnošt z Pardubic zakazoval přechovávat v obydlích hráče. V Brně žil v polovině 15. století kartýř Jan a nejstarší dochované karty pocházejí až ze 16. století z Vladislavského sálu Pražského hradu.

Hra v koule má původ ve starověkém Řecku. Dnes je nejznámější hra pétanque. Ve středověku se hrály dvě základní varianty. Při první byl cíl umístěn na vytyčeném hřišti s tyčkou jako cílem a s možností nástrah v podobě jamek. Druhou variantu s menší kuličkou jako cílem popsal ve svém díle Jan Hus, ač to nebyl právě milovník her a zábavy.

Při hře se mohly házet i touše, třeba keramické disky. Hra v koule byla považována za hru hazardní, uzavíraly se i vysoké sázky, takže také čelila zákazům. Pokud jde o kuželky, nejstarší zmínka pochází z 60. let 13. století z Jihlavy.

Také tato hra měla dvě varianty, srážení kuželek pomocí holí a klasické koule. Rozmístování bylo různé, některé kuželky byly za víc bodů, třeba středový král. Hoch připomíná nálezy z Třebíče, které v nadsázce označuje jako město hazardu.

(Pokračování na str. 14)

Z dopisů redakci

Malé zamyšlení
Libora Sadílka

Jmenuji se Libor Sadílek, je mi 68 let a od narození bydlím na sídlišti Stalingrad. Za mých mladých let bylo na Stalingradě všechno. Byli zde kvalitní lékaři, jako MUDr. Malý, Krejs a MUDr. Blážek.

Samozřejmě byla lékárna, provozovna pošty, byly v provozu dva bufety a dvě restaurace, kde se dalo dobře najíst. Nechyběly veřejné toalety a byla též v neděli otevřená cukrárna.

Tohle všechno se postupem času začalo ze sídliště vytrácet, až zde nezůstalo téměř nic. Zoufale chybí lékárna, kvalitní lékařská péče, chybí pošta, peněžní bankomat, schází veřejné toalety, prodejna drogerie a domácích potřeb.

A tak bych mohl pokračovat dál. Třeba tím, že byla ve Žďáře nesmyslně zrušena lékařská pohotovostní služba, což je pro Žďár, kde žije téměř 20 tisíc obyvatel, přinejmenším tragédie.

Ale přece jenom nám něco zůstalo. Předražený market Qanto a prodejna vietnamského obchodníka. No a stále více přibývá mnohdy notně opilých bezdomovců a hlavně romské mládeže, kteří se právě u vietnamského marketu v hojném počtu schází. Svým hlučným chováním a konzumací alkoholu na ulici znepříjemňují život nám všem.

A tak se ptám. Co vy na to pane starosto a páni radní? **Libor Sadílek**

Nová éra práce na dálku

Ve Žďáře nad Sázavou se začíná formovat nový trend – stále více místních profesionálů pracuje na dálku - tzv. „remote“ pro firmy mimo region. Místní podnikatelé a experti dokazují, že i uprostřed přírody lze být součástí globálního byznysu, a zároveň podporovat startupové myšlení a inovace v regionu.

„Nový trend office-less firem je pro Žďár velká příležitost. Dnes můžete žít v krásné přírodě na Vysočině a pracovat pro globální firmy,“ říká Aleš Studený, investor a spoluzakladatel vodíkového start-upu Kolibrik.net.

„Investice do místních talentů a startupů je pro nás srdeční záležitost. Chtěli bychom, aby se Žďár stal inspirací v moderním přístupu k práci v kombinaci se skvělou kvalitou života,“ upozorňuje.

Dalším hlasem, který reprezentuje tuto novou éru, je Vojtěch Bořil, marketingový ředitel technologického start-upu Kontent.ai. Společnost, která poskytuje zákazníkům po celém světě cloudové nástroje, funguje tzv. „remote-first“.

Díky tomu Vojtěch ze Žďáru řídí týmy v ČR, USA i Velké Británii, a zároveň si užívá místní přírodu a sportovních příležitostí. „Sport mi pomáhá udržet energii a koncentraci. Mezi meetingy mohu vyrazit na lyže či běhat, a zároveň nemusím slevit z globálních ambicí, které s Kontent.ai máme,“ dodává Vojtěch.

Jan Šedo patří mezi ty, kteří tento fenomén nejen využívají, ale i aktivně podporují komunitní rozvoj. Po letech práce na dálku pro firmu zaměřenou na moderní výuku matematiky založil ve Žďáře spin-off, který nabízí elektronickou podporu učitelům napříč předměty.

Navíc svými volnými kapacitami proměnil své kanceláře v neoficiální coworkingové centrum pro lidi pracující remote.

„Je skvělé, když můžeme sdílet své zkušenosti a inspirovat se navzájem,“ říká Jan Šedo. „Mám také kamaráda, který ze Žďáru řídí tým lokalizující software pro velkou americkou firmu do desítek jazyků a dalšího, který řídil projekty výstavby železničních terminálů pro rakouskou společnost.“

Tyto příběhy dokazují, že možnosti jsou neomezené.“

Pravidelné business snídani, kde se setkávají místní profesionálové, se staly inspirací pro novou akci. Výsledkem jejich společných debat a výměny nápadů je setkání, které se uskuteční 25. března v 18 v Café Stalingrad. Akce je určena pro všechny Žďáráky, kteří pracují remote, a má za cíl nejen posílit komunitu, ale i nabídnout prostor pro výměnu zkušeností a nápadů.

„Tato akce je skvělou příležitostí, jak propojit lidi s podobným životním stylem a profesionálními ambicemi. Chceme, aby se každý cítil vítán – ať už jste extrovert, nebo raději klidně navazujete nové kontakty v menších skupinkách,“ dodává Aleš Studený.

Místní remote pracovníci tak dokazují, že práce na dálku není jen o flexibilitě, ale i o budování silné lokální komunity, která spojuje globální ambice s kvalitním životem v srdci přírody. Přijďte se přesvědčit na vlastní oči 25. března do Café Stalingrad a staňte se součástí této inspirativní cesty! **-jš-**

V ambitech je připravená pro partnery a manžele stezka

Rande v ambitech - stezka pro povzbuzení manželského a partnerského vztahu se nachází na Zelené hoře. U příležitosti Národního týdne manželství je připravena v ambitech a zájemci ji mohou využít do pondělí 10. března. Nabízí procházku k poutnímu kostelu, kdy partneři mohou pozvat i své známé. Žďárské děkanství ji získalo od Římskokatolické farnosti Tvarožná.

Jedná se o cestu s jednotlivými zastaveními, podobnou jako bývají křížové cesty, která je zaměřena na manželství. V patnácti zastaveních se mohou poutníci zamyslet nad svým vlastním manželstvím od jeho počátku, narození dětí přes jejich výchovu, soužití s rodiči až po stárnutí. **-zt-**

2JCP

PODÍLEJ SE NA
NEKOMPROMISNÍ KVALITĚ

Ve 2JCP víme, že kvalita není jen o kontrole – je to odpovědnost, preciznost a týmová práce. Naše oddělení kvality se stará o každý detail výroby, od prvního návrhu až po finální inspekci.

Připojte se k nám a podílejte se na tvorbě špičkových produktů!

2JCP, Průmyslová 162, Třebíč
tel: 601 111 077
email: pracetrebic@2jcp.group

skutecnabudoucnost.cz

[illegible]

Služby

Angličtina a němčina

■ Skupinové a individuální kurzy anglického a německého jazyka všech pokročilostí.

Příprava na maturitu a zkoušku FCE. Skupinové kurzy zahajujeme vždy v únoru a září v 18 výukových blocích a před zahájením máte možnost účastnit se zdarma 1 následové hodiny. Individuální výuku nabízíme v průběhu roku dle dohody včetně Business and Technical English.

Systémy jakosti s.r.o., Horní 30, Žďár n.S. (HOTEL FIT, 4.p.), tel: 727 882 103, 566 620 261, www.systemy-jakosti.cz

Brusič

■ Brosl, U Pily 25, Žďár nad Sázavou, tel. 732 828 342. Broušení nožů, nůžek, masomlýnků, pilových kotoučů, zahradních a dílenských potřeb. Příjem a výdej zakázek pouze po předchozí telefonické domluvě. Více na www.brosl.cz

Elektrikáři

■ Pazderka František. Provádíme elektroinstalace, včetně rekonstrukcí a oprav. tel.: 731 460 987 e-mail: pazderkaf@seznam.cz

Klimatizace

■ KLIMATIZACE-TEPELNÁ ČERPADLA-VZDUCHOTECHNIKA. Prodej, montáž, servis, pravidelné kontroly. www.svetklimatizaci.cz Tel.: 728 385 371 Jihlavská 1148/16, Žďár nad Sázavou

Malíři

■ Chromý Pavel, Na Úvoze 16, Žďár nad Sázavou, tel: 604 327 730. Malby, nátěry. Malby včetně úklidu. Nátěry oken, střeš, dveří. Drobné zednické a obkladačské práce. e-mail: pavelpajos@seznam.cz

■ MALBEST, Nádražní 37/2, Žďár nad Sázavou, tel: 603 225 457. Veškeré malířské a natěračské práce. www.malbest.estranky.cz

Kontakt pro inzerci

e-mail: zdarske-noviny@seznam.cz

telefon: 736 193 982

Prodej pevných paliv

UHLOPARK WOLF - rozvoz kvalitního bílinského uhlí OR2, OR1, KO a německých briquet za nejnižší ceny v okolí Žďáru n. S. Skládání až do vzdálenosti 7 m a výšky 2 m. Přistavení kontejneru, prodej písků a kameniva, autodoprava. Tel. 733 536 004, e-mail: rudolfwolf@post.cz www.uhlopark.cz

Renovace

■ NOVÁ VANA DO STARÉ, bez bourání, záruka 5 let Tel: 608 700 515 www.renovacevany.eu

Svářečské a potrubářské práce

■ Provádím svařování nerezového a ocelového potrubí, zámečnické práce. Lukáš Kučera, 737 556 513 email: info@svarovanikucera.cz www.svarovanikucera.cz

Výkup

■ Výkup STARÝCH peřin. +420 721 001 948.

Zahradnictví

■ Zahradnictví u Chlubnů nabízí: bobuloviny, ruže, ovocné a okrasné stromy, macešky, trvalky, chryzantémy, dušičkové vazby, sušené a umělé květy, substráty a hnojiva. Otevřeno Po-So od 7,30-16:30, tel. 607 285 194, 724 960 317, www.uchlubnu.cz

Žaluzie

■ Bednář Svatopluk, prodej-montáž-servis stínící techniky, včetně venkov. rolet, text.rolet, sítí proti hmyzu a markýz. Tel.: 608 111 995 www.zaluzie-bednar.cz

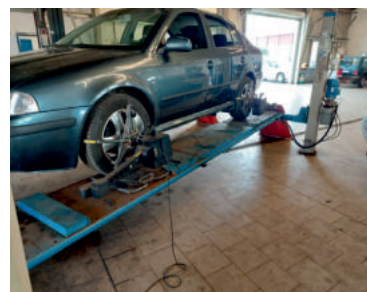
**PM AUTO
CENTRUM
AUTOSERVIS**

Brněnská 44 | Žďár nad Sázavou | tel.: 731 568 576

www.pmautocentrum.cz

**Servis vozidel všech značek,
karosárna, lakovna.**

Provádíme výměny a opravy autoskel.

z01-pmD

VÝKUP OBRAZŮ
OBRAZY RŮZNÝCH NÁMĚTŮ A MOTIVŮ
STARÉ I MODERNÍ UMĚNÍ
OLEJOMALBY, GRAFIKY, LITOGRAFIE
SOLIDNÍ A DISKRÉTNÍ JEDNÁNÍ
PLATBA V HOTOVOSTI
PO TELEFONICKÉ DOMLUVĚ
PŘIJEDU OSOBNĚ
Tel.: 724 033 733, p. Adámek,
www.obrazy-adamek.cz

j03-5D

**Koupím rostlinu
vánoční kaktus**

Nabídku zašlete na email:
japi@centrum.cz

z05-kaktusZ

VÝKUP AUTOVRAKŮ

VYVRAK

**ZA NEJLEPŠÍ VÝKUPNÍ CENY
ZA AUTOVRAK !!!**

odvoz zdarma | doklad o eko likvidaci

+420 731 04 04 05 | www.vyvrak.cz

Přednášky se zaměří na historii

Pro honori divi Ioannis Nepomuceni, to je cyklus přednášek z historie, architektury a dějin umění.

Pořádá je Římskokatolická farnost Žďár II. v Křížové chodbě od čtrnácti hodin.

První přednáška se koná v sobotu 1. března a má název Bohu k oslavě a lidem k potěšení.

Náboženské oslavy v českých zemích v době baroka. Slova se ujme prof. PhDr. Jiří Mikulec, CSc.

Druhá se uskuteční v sobotu 22. března s názvem Náherna a lesk barokní bohoslužby – liturgická obřadní roucha v období baroka.

Přednášku povede A. R. D. PhDr. Radek Martinek, Ph. D. –zt-

Beseda ČČSH

■ Čtvrtek 13. 3. - **Adaptace bible pro mládež Aneb Výklad biblických podobností podle Ivana Olbrachta (KSC) vs. podle Jaroslava Durycha (RKC).** Přednáší PaedDr. Zdeněk Kovalčík v 16 hod. v Husově kapli ČČSH, Kopečná 13, Žďár nad Sázavou

Vstupné dobrovolné.

Orientační běh zve

■ Žďárský oddíl orientačního běhu zve občany všech věkových kategorií na „Veřejné tréninky“. Účastníci si mohou vyzkoušet svoje orientační schopnosti na trasách po sídlišti a také sledovat trénující mladé orientační běžce. Na místě budou i trenéři připraveni poradit méně zkušeným.

Zájemci budou očekáváni v čase **od 16 do 17** vždy v **středu: 12. 3.** před Relaxačním centrem, **19. 3.** za Domem kultury a **26. 3.** naproti zastávce MHD Okružní-dolní.

Akce je zároveň **náborem nových členů do oddílu orientačního běhu** (pro děti od 8 let).

Volejbal

Sportovní hala TJ

■ So 01.03. v 10 **Telč** (krajský přebor mužů)

Tělocvična ZŠ Palachova

■ So 15.03. v 10 **Třebíč** (krajský přebor – kadetky U18)

Senioři Žďár

Klub seniorů, Dolní 165/1

■ **11.3. Posezení s harmonikou a písničkou** (16 hod.)

■ **22.3. Promítání z cesty na Kostariku** – přednáší Ing. Klára Benešová a Ing. Rostislav Netopil (16 hod.)

■ **25.3. Prezentace p. starosty Mrkose** - Připravované projekty města na rok 2025 (16 hod.)

Zahájení jarní turistiky

■ **25.3. Staré Ransko** - lokalita bledulí – Krucemburk, 8 km, 9.15 h. nádraží

■ **30.3. Stržanov-Pilák** - okolo Konventního rybníka, 7 km, 13.30 h. nádraží, 13.40 h. Žižkova

Výstava Region Press Foto 2024

Ve spolupráci s médii z našeho kraje uspořádal začátkem roku Syndikát novinářů Vysočina výstavu Region Press Foto 2024. Jednalo se o její dvanáctý ročník.

Snímky bylo možné zhlédnout v prostorách krajského úřadu v Jihlavě, výstava v průběhu roku poputuje i do dalších měst, například do Jaroměřic nad Rokytnou.

Snímky na výstavu tentokrát zaslalo čtrnáct redakcí. Mezi nimi i Žďárské noviny, které vydává vydavatelství Parola, vydávající i další měsíčníky, Jihlavské noviny, Třebíčské noviny a týdeník Jihlavské listy.

Výstavy fotografií z vysočinských médií patří v našem kraji každoročně k těm nejpestřejším. Cílem je prezentovat co nejvyšší počet redakcí a jejich fotografií.

Snímky byly doplněny i stručnými vizitkami jednotlivých novin, časopisů, obecních či městských zpravodajů a webových portálů, které se do výstavy zapojují.

„Těším se, že se k nim za rok přidají zase nějaká další média z různých míst Vysočiny. Plní svou důležitou roli

PŘEDSEDA vysočinského syndikátu novinářů Jaroslav Paclík se snímky ze Žďárských novin pořizovanými redaktorkou Lenkou Kopčákovou. Foto: Petr Klukan

– přinášejí aktuální zprávy pro obyvatele a fungují i jako nejlepší možný archiv dění v tom kterém měsíci či

roce,“ zmínil předseda Syndikátu novinářů Vysočina Jaroslav Paclík. -pk-

Středověk byl plný her

Dokončení ze str. 10

Dokonce tam našli archeologové kolem nálezů her falešné mince.

O dětských hrách se Aleš Hoch zmiňuje jen okrajově, v úterý 8. dubna na toto téma bude hovořit od 17 hodin v Regionálním muzeu Tvrz Kateřina Těsnohlídková, ještě před tím se v úterý 11. března uskuteční na stejném místě ve stejný čas přednáška Pavla Macků Mezi turnajem a bitevním polem.

Velice pěkně středověké hry zachytil na svém obraze v polovině 16. století nizozemský malíř Breugel. Samostatnou kapitolou o dvorské zábavě navazuje přednáška Aleše Hochy. Ve 12. a 13. století dochází v tehdejší středověké Evropě k vzniku a rozvoje kultu rytíře spojeného s dvorskou kurtoazií, poezí a zpěvem v podání minesengrů a zejména s rytířským turnajem.

Žena jako symbol

Do popředí se dostává žena jako symbol. Rytíř vstupuje jako ochránce její cti, bojuje v jejím jménu, dvoří se jí, skládá verše na její počest. Zábavu doplňují poezie, divadlo, hudba a dvorské tance a lov.

Rytíři byli bojovníci a na rytíře se také pasovalo. Každý bojovník nebyl pasovaný rytíř. Hoch zdůrazňuje, že středověk nebyl období šera a temna, ale obdobím barev třeba u oděvů, rytíři vypadali jako papoušci.

Turnajovému klání dala ve 12. století vzniknout Francie jako specifickému způsobu rytířského zápolení. Nejstarší podoba turnajů měla spíše charakter simulovaného válečného střetnutí mnoha mužů, při kterém se nezřídkou umíralo.

Teprve později se vyčlenil známý souboj dvojic s dřevci, kopími, meči. Zpočátku se směl turnaj účastnit i člověk z neurozených vrstev, později jen šlechtic s prokazatelným půvo-

dem. Úspěch v turnaji znamenal zisk a slávu, důkazem toho je Vilém Maréchal. Byl z bohatého rodu, vydobyl si slávu na turnajích, vzal si anglickou princeznu a vychovával pět anglických králů.

Pořádání turnajů mělo charakter lidové zábavy se značnými nároky na finance, prostor a čas. Turnajová klání svolávala bohatá šlechta, města či panovníci, často jako součást jiných oslav a významných událostí. Proti nim naopak horlivě brojila církev.

Velice zdatnými turnajovými bojovníky byli Přemyslovci, v mládí i Karel IV. V Itálii ovšem dostal naloženo a pak proti nim dokonce začal brojit. Když antropolog studoval tělesnou stavbu tehdejších vládců, měli tělo jak dnešní desetibojaři.

Důležitou součástí turnajů byli heroldi, od poloviny 12. století na panovnických a šlechtických dvorech ceremoniáři, vyhlášení zprávy a právní rozhodnutí. Byli i posly, pořádkovou stráží a také příležitostními básníky.

Na rytířských turnajích ohlašovali soupeře, rozhodovali o tom, zda užívají správné znaky a klenoty na přilbicích, dbali na dodržování pravidel a vyhlášovali vítěze.

Lov byl v období středověku výsostným právem zeměpána, šlechty a církve. Ti s oblibou pořádali štvance zejména na vysokou (jelen, daněk, srnec) a černou zvěř, případně na některé šelmy, jako byli medvědi.

Ostatní zvěř v panských lesích, například zajíce a koroptve, bylo povolováno lovit i měšťanům a lidem žijícím na venkově. Drobné ptactvo, veverky směli na svých pozemcích lovit bez dravých ptáků téměř všichni. Lov škodné zpravidla nebyl omezen vůbec.

V případě aristokracie byl lov vyložen zábavnou činností se spo-

lečenským přesahem, sloužící jako příprava urozených mladíků. Velice oblíbený byl také lov pomocí dravých ptáků, sokolnictví, kterému se mohly věnovat i ženy.

Zajímavostí středověku bylo, že veškeré zvířectvo, které plavalo na vodě, se považovalo za postní jídlo. Jedli se tedy nejen ryby, ale i kačeny a třeba i bobři. Lovilo se kušemi, ale i praky.

Míčové hry

To už se Aleš Hoch dostává k poslední kategorii, což byly míčové a sportovní hry. Paume, předchůdce všech raketových sportů, pochází pravděpodobně z Francie. Ke hře se používaly buď otevřené dlaně, paume, francouzsky dlaň, kterými si hráči pinkali míček. Nebo se jednalo o dřevěné pátky.

Soule, hra, při které se používaly hlavně nohy, je asi nejvíce podobná dnešnímu fotbalu, i když se spíš jednalo o rvačku o míč, kdy bylo povoleno téměř vše. Cílem dvou družstev bylo dostat míč do předem určeného místa. Jednalo se o lidovou zábavu nižších společenských vrstev.

Hokej se do středověkého světa rozšířil z Anglie a Francie. Známe jsou hry ze 14. století, ale patrně se hrál už za antiky. V 16. století ho francouzští kolonisté dovezli do zámoří, kdy ve spojení s podobnou hrou indiánů se velice rozšířil zejména v Kanadě.

Oblíbenou zábavou byla střelba, organizované soutěže se konaly od 13. století. Konaly se mimo městské hradby, střílelo se na cíl v podobě ptáka na vysoké tyči, vítěz byl král ptáků. A v roce 1499 bylo v Jihlavě založeno střelecké bratrstvo, nejstarší doložené, ale rozhodně nebylo ojedinelé.

Přednáška končí zasluženým potleskem pro přednášejícího.

Klub kardiaků

UO SPCCH

■ 06. 03. 2025 od 14 hod. **Bowling** - - restaurace INGOT - vedoucí M. Hrdinová

■ 13. 03. 2025 od 9.00 do 10.30 hod. - **Informační schůzka** se členy v Klubu seniorů, 2. poschodí, dveře č. 212, kde bude možné získat podrobné informace o připravovaných akcích na rok 2025, uhradit účastnické poplatky na pobyty v Poděbradech (04/2025) a Orlických Horách (06/2025) atd.

■ Každé pondělí od 9.00 hod. pokračuje **cvičení** v tělocvičně relaxačním sále ACTIVE - vedoucí L. Nečasová

■ Každé úterý od 14.00 do 16.00 hod. pokračuje v Klubu seniorů, dveře č. 213, **cvičení** na židlích s následujícím cvičením paměti - vedoucí P. Eliášová a Ing. J. Doubková

■ Každé úterý, středu a pátek od 11.00 hod. pokračuje **cvičení** a plavání v bazénu Relaxačního centra - vedoucí skupin: úterý - M. Enkeová, středa - M. Klimešová, pátek - Ing. V. Stočková

■ 24. - 28. 3.2025 - lázeňský pobyt v Luhačovicích - jen pro přihlášené, vedoucí - M. Hrdinová

Více o akcích akcích na www.civilky.cz/zo-zdar

V bazilice se uskuteční program pro děti

Program pro rodiče s dětmi ve žďárské bazilice Skriptorium aneb Jak se psalo klášterech? se uskuteční v pondělí 3., ve středu 5. a pátek 7. března vždy od deseti hodin. Děti se během programu seznámí s vybavením písácké a malířské dílny v klášteře, s výrobou barevných inkoustů a vznikem knih ve středověku. Také si zkusí vytvořit vlastní text nebo obrázek, který následně zapečetí voskem.

-zt-

SUDOKU

Žďárských novin

Vášim cílem je doplnit tabulku sudoku o zbývajících číslic 1 až 9 tak, aby se neopakovala žádná číslice ani ve sloupci, ani v řádku, ani v jednom z devíti čtverců o hraně tři čtverečky.

LEHČÍ

		6					9	5
7		1		2	6		8	
	3			1	7	6		
1	8			9	3			4
6				7	8	2	5	1
		2		8	7	3		6
				4		9		
3		7	1			5		8

Řešení:

8	2	5	6	9	1	7	3	4
7	1	6	2	3	4	8	9	5
9	3	4	7	8	5	2	1	6
1	5	2	8	7	3	6	4	9
4	7	9	3	6	2	5	8	1
6	8	3	1	9	4	7	2	5
2	9	7	1	5	8	6	3	4
5	8	7	9	2	6	1	4	3
3	6	1	4	7	9	2	5	8

TEŽŠÍ

5					3	1		2
6	7			2			9	
			9					
3		1				4		
		4				5		8
		2			8	3		1
			6					
	9		1				5	

Řešení:

4	5	7	2	3	1	9	6	8
6	8	2	5	7	9	4	3	1
1	9	3	8	6	7	2	5	4
8	1	5	9	7	4	3	2	6
9	3	6	4	1	2	5	8	7
7	2	4	6	8	5	1	9	3
5	6	9	7	1	3	6	8	2
2	7	1	3	9	8	6	4	5

Žďárské noviny

Vydává: Parola spol. s r.o., IČ 18199283, Fritzova 1552/34, 586 01 Jihlava, www.jihlavske-listy.cz/nzr - Vychází 1x měsíčně v nákladu 10.400 ks, zdarma do každé domácnosti, č. 3 vyšlo 28. 2. 2025. Vychází od roku 1994.

Redaktor: Petr Klukan, tel. 567 578 004, e-mail: klukan@jihlavske-listy.cz - Inzerce: mob.: 736 193 982, e-mail: nzr.reklama@centrum.cz - Tisk: Czech Print Center a.s. - Registrace: MK ČR E, číslo indexu 11277 - Distribuce: RENVY Trade s.r.o., Grusova 413, Pardubice. Reklama: tel.: 567 578 027.

© Parola spol. s r.o. Jakékoliv užití a šíření částí nebo celku obsahu Žďárských novin bez písemného svolení vydavatele je zakázáno.

Vítání jara Psychookénko Žďárských novin

Když se podíváme z okna, počasí už nám ukazuje příchod jara, které je tradičně spojeno s oslavami života a radosti. A tak nás čekají nejen Velikonoce, ale v některých krajích o dva týdny dříve také Letečko, pálení Morany nebo i nošení Marka.

Když jsem byla malá, také jsem musela v tradičním drslavském kroji obcházet s dalšími děvčaty celou vesnici a zastavit se u každého stavení, kde jsme přede dveřmi zpívali „Neseme, neseme nové letéčko, buďte babičky veselé, veselé, pod okénka sedejte, sedejte, kořálénku přejte, přejte, ...“

Z toho můžete usoudit, že k vítání jara tradičně patří na Moravě alkohol, konkrétně slivovice, kterou zde pijí nejen babičky, ale v podstatě všichni. Je to přece lék na všechny nemoci! A tím, že jsme zpívaly o kořálce, i když jsme ji jako děti ještě nesměly, tak už jsme k ní vlastně získávaly pozitivní vztah.

A ve vesnici u Uherského Brodu, kde se narodila moje maminka, mohla pít kořalku během Letečka i zvířata, tedy konkrétně beran, který tím pádem nemohl utéct z žebřinového vozu, na kterém ho místní chlapci slavnostně vozili po celé vesnici. Kolem sebe měl spoustu mašlí a růžiček z krepového papíru, to aby mu bylo veselo, a my děvčata jsme nosila stejným způsobem ozdobené malé stromčky v ruce, aby bylo vidět, že jaro skutečně vítáme. Kluci nosili Marka, tedy hadrovou panenku na tyči, kterou pak zapíchli na louce, aby bylo všem jasné, že začíná období pastvy. U každého stavení jsme pak dostali buďto něco sladkého nebo i peníze, které jsme pak doma slavnostně házely do prasátka.

Velmi ráda vzpomínám na toto období, protože sladkosti, které jsme si zpíváním vykoledovali, jsme pak všichni jedli až do léta. A babičky byly spokojené, že se tradice stále ještě dodržují. Vždyť stmelují nejen rodinu, ale také celý kraj! Člověk je totiž tvor sociální a potřebuje být součástí nějakého společenství, které mu poskytuje podporu, porozumění i ochranu.

Svět je potom čitelnější, když známe pravidla kraje, v němž žijeme, a příjemnější, když nás mají lidé kolem nás rádi. Navíc nás tradice spojuje s našimi předky a my cítíme, že prostě nejsme sami. Podle C. G. Junga (zakladatel analytické psychologie) dokonce toto spojení s předky bytostně potřebujeme, jelikož jen tak můžeme zůstat psychicky odolní a zdraví. Takže, jaké tradice se dodržují ve vaší rodině?

Mgr. Lucie Poláková
Psychoterapeutka a astroložka

Fotografové vystavují Obrázky z cest

Čtyři členové Spolku výtvarných umělců Vysočiny - Pavel Bezděčka a Petr Klukan z Jihlavy a Jaroslav Hedbávný a Josef Prodělal z Třebíče vystavují v knihovně a v Čechově

domě své snímky z cest.

Stejně tak i pojmenovali svou výstavu: *Obrázky z cest*. Výstava je k vidění od 29. února do 31. března 2025.

-pk-

Návrhy vycházek Klubu Českých turistů odbor Žďár nad Sázavou

I. ČTVRTLETÍ 2025

Datum	Kudy - kam	km	Připravil	Sraz
	BŘEZEN			
1. 3.	Adamovské vyhlídky	15	Pepa	6,30 vlak
8. 3.	Nedvědice-údolí chlévského potoka, bledulky	13	Pavel	8,25 vlak
15. 3.	Herálec, Lhoty, Lány, Kameničky, Svratka	15	Věra	7,30 bus
22. 3.	Uhříněves podél Botiče, Hostivař, Záběhlíce	14	Jana	7,15 vlak
29. 3.	Zahájení jarní turistické sezóny, Hněvkovice	15	Pepa	7,15 vlak

Zubařské pohotovosti na březen

- 01.03.2025 MDDr. Věra Šírová, Vratislavovo nám. 12, Nové Město na Moravě, 566 616 901
  - 02.03.2025 Zubý s úsměvem, s.r.o., Masarykovo náměstí 8, Velká Bíteš, 566 531 645
  - 08.03.2025 B Smile s.r.o., Osová Bitýška 303, 566 536 712
  - 09.03.2025 MUDr. František Koukal, Žďárská 73, Nové Město na Moravě, 566 618 060
  - 15.03.2025 B Smile s.r.o., Osová Bitýška 303, 566 536 712
  - 16.03.2025 BLADENT s.r.o., Štursova 111, Nové Město na Mor., 566 616 904
  - 22.03.2025 B Smile s.r.o., Osová Bitýška 303, 566 536 712
  - 23.03.2025 MDDr. Josef Kasal, Nám., Republiky 63, Žďár nad Sázavou, 737 480 854
  - 29.03.2025 Zubní péče MUDr. Jan Šmídek, Palackého nám. 32, Nové Město na Mor., 566 524 615
  - 30.03.2025 MUDr. Beáta Bílková, Strojírenská 6, Žďár nad Sázavou, 566 642 545
- Ordinační doba:** 9.00-12.00, aktuální LPS sledujte na www.nnm.cz, Nové Město na Moravě (NNMNM).

KAMENICTVÍ CAFOUREK

Do 30.4.2025 akce na
libovolnou gravírací
k objednávce celého hrobu
ZDARMA.
Stačí si přinést tento leták.

ZAKÁZKOVÁ VÝROBA A NAŠE MOŽNOSTI

- **RODINNÝ PODNIK ZAŠTIŤUJE CELÝ PROCES VÝROBY OD FORMÁTOVÁNÍ ŽULY AŽ PO STAVBU NÁHROBKU NA HŘBITOVĚ.**
- Výroba pomníků na **1-hroby, 2-hroby a urnové hroby**, přizpůsobené velikosti hrobového místa. Pomníky lze vybrat v našem katalogu a přizpůsobit je Vaším představám nebo vytvořit tvar na Vaše přání.
- **Sekané nebo frézované písmo** a symboly z naší nabídky fontů. Hluboce vysekané písmo přispívá k trvanlivosti jeho vybarvení například 24 kt. zlatem nebo stříbrem.
- K jedinečnosti Vašeho pomníku může přispět **gravírace** - kresba do kamene nebo **ručně broušená plastika** s námětem osobní vzpomínky.
- Výroba **žulových rámců, formátovaných krycích desek, soklů.**
- Přípisy a opravy stávajících nápisů.
- Opravy starších náhrobků, broušení teras.
- **Zajišťujeme veškeré služby spojené s hřbitovní architekturou.**

OBJEDNÁNÍ

- Sezónnost práce venku trvá **od března do listopadu**, od prvního oteplení po Svátek zesnulých.
- Po **telefonickém kontaktu** následuje osobní **schůzka** na místním hřbitově, kde se **upřesní požadavky zákazníka**. Poté se vypracuje **cenová kalkulace** a připraví se smlouva. Tento postup zajišťuje **individuální přístup a jasnou dohodu** o poskytovaných službách. To, co si domluvíme, bude platit.
- Po sjednání požadavku a seznámením se s procesem realizace vybíráme **50% zálohu**, po které začíná proces výroby náhrobku.

PÉČE O HROB A NAŠE DOPORUČENÍ

- Pod věnce nebo květináče položit fólii nebo plát skla (drátky ve věnci za sychravého podzimního počasí pustí rez, kterou z žuly lze jen stěží odstranit).
- Hrob umývat obyčejnou vodou bez použití kovových nástrojů - pro co nejlepší ochranu a zachování lesku.
- Na zimu zakrývat žulové doplňky fólií. I přes odtokový otvor se může stát, že na dně zůstane voda a doplněk praskne.
- Prostor hrobu plnit hlínou nebo obložky maximálně do poloviny bočních rámců, aby nevznikal přílišný tlak na rámy.
- Do luceren nedávat velké olejové svíčky, které svou vyšší teplotou hoření mohou poškodit lucernu.

REALIZACE

- **Náš tým zkušených pracovníků**, včetně vedení s téměř **30 lety praxe**, klade důraz na **preciznost a kvalitu**. Používáme prvotřídní materiály a spojovací směsi, abychom zajistili dlouhodobou **trvanlivost našich prací**.
- Výkon práce běžně probíhá dle smlouveného období, v závislosti na aktuální vytiženosti firmy.
- Hrob můžete před termínem odstrojit od květin a keřů.
- Výkon na hřbitově je závislý pouze a hlavně na počasí, a to převážně na jaře a na podzim.

739 888 769

603 293 136

www.kamenictvicafourek.cz

ZAKÁZKOVÁ KANCELÁŘ - Jamská 1670/30, Žďár nad Sázavou

Ondřej Jelinek
* 8.8.1950 † 6.10.2023